

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

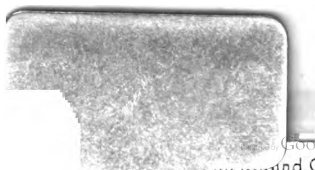
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Arm. g. 37

254

107

- Arm. g. 37

ሀበቀቴሶቶ

ጳጳሪና ጳጳሪ ጳጳሪ

ኮሊ

ԱՂՕԹՔ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՎԱՆԱՆԴԵՑԻՈՅ

ԲԵՆԻԿ

ԿՈԶԵՑԵԱԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆՑ

ՌԺ—1861

ԱՂՕԹՔ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՎԱՆԱՆԳԵՑԻՊՅ

ԲԵՆԻԿ

ԿՈԶԵՑԵԱԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Ի խորոյ սրտից խառ ընդ Արարածոյ :

Ա

Տէր Արարուած ահաւոր և գրան
չեղի, սահման սիրոյ և ողորմութեան,
Քրիստոս թագաւոր բարձրեալ Հօր
որդի, ստեղծիչ ամենայնի, և ան-
դոյութեան գոյացուցիչ, գլխած և
բարերար, օրհնեալ յէտեան հիւ-
թից, բարեբանեալ յիմանալեաց եր-
գով, առատ ՚ի հանուրս, հարուստ
՚ի բնաւս, ահարկու վերնոց, սոսկա-
լի տարերց, սարսափումն. սանգա-
րամետեղանաց, հզօր զօրագունից,
տեսուչ աննկատելեաց, ողորմու-

Թիւն անկէիս, հասարկ յաւիտենեաց,
 ձեռնկալու տեսչութեանց և անտես-
 չութեանց, ապրեցուցիչ, գարմա-
 նիչ և փնջոցիչ, որք բազկացնեալ
 գոն 'ի բնաբար բարւոյգ, երկայնա-
 միտ և բարեխնամ, և ապաւէն առ-
 քեզ ձայնեցելոցն : Բժիշկ երկնա-
 ւոր անձառ գովեստից, որոյ հրա-
 մանգ է գեղ կենաց . լոյս և կեանք
 որ կարգան առ քեզ, յարութիւն,
 նորագութիւն և քաւութիւն մեռե-
 լոց անձանց, երանութիւն, թաղա-
 ւորութիւն և արքայութիւն հրաւի-
 րելոց 'ի քէն, շարժող գթութեան
 հօր և հոգւոյն, սրբութիւն, արգա-
 թութիւն, և յանձարակամ երանու-
 թիւնգ միութիւն մարբեցելոցն 'ի
 քէն : Զոր և նա յաւիտենից կորսա-
 տեալս պիմեալ 'ի վարմն քո անդնեղի
 գթութեանգ ազատեմ, և զանշաթի
 շարժմն իմ 'ի լուր երկնի և երկրի
 հրատարակեմ, առաջի տալը իա-
 ջն գրոշմելոցն, կնքեալ անհրա-
 խտրելոյեանգ Աստուծոյ . և քսառ ա-
 ւաղակին վարկառեմ առ քեզ զաշտ
 իմ, և իմանալի բարբառով բախեմ

զգուհի անթիշաչար քո տերութեդ ,
քո մահապարտացն քոյ և միեւնոյն
յարիւն անհասիդ՝ հայցելիս զթողութիւն :

Յիշեալ զիս ողորմութիւնդ անբաւ , և զոր արդուցեր աւազակին ,
արդա ծարաւեղցա , ժրան զի կենդա-
նի ևս այժմ տեսանեմ զքեզ մազքս
'ի վերայ կենդանարմատ փայտին , և
զխաղաղիս արեան անդէն իսկ առաջի
իմ արտաքս հասեալ , և 'ի շրթունս
քո այժմ հարեալ կայ ճաշակ լեզւոյն
և քոյցախին . և ճայնդ օրհնութեան
առ հայր զելի ելին ազազակէ . և որ
պէս միշտ կենդանի 'ի ծոցն անխն-
նաքի ըստ էութեանդ , և եիր 'ի գիրկս
մեր մարմնաւորութեամբ , նոյնպէս
անմահ մնաեալ կենդանի մարմինդ
գեռ ևս 'ի վերայ կենաց փայտիդ՝
ծախածաւալ մեղաթաթախ աշացա
իմ տեսանի :

Արդ զնոյն իսկ զօրն զայն ահեղ ,
որ զճաշակ մահու արքեր , և զան-
ճառ խորհուրդ երեքարեան տերու-
թեանդ որ 'ի ժաման յայնմիկ զօ-
րացեալ եղև , և զխաւաւորն քո լը-

մարտիրոսական կիրառաւ ընտանիք
բարիք բարեխօս ունիմ, անխմանաղի
անհատ հաւթն Հօր և Հոգւոյդ : Ար-
ձակեալ առ իս զիմանալի բարբառն
երանաւէտ որպէս առ գառնապար-
տեալ աւազակն , և բոց ինձ զկնքեալ
դուռն դրախտին՝ յարմէ արտասահ-
մանեալ եղէ , և զանբաւ բիւրա բիւ-
րուց զաշխարհալիւն ախան խղեա
բեկոգքդ զոր ես ինձէն հրարորաբ
ձեռք իմ սլտարատակցի . վասն որոց
չունիմ իմաստութիւն հոգւոյ , խօսք
լեզուի և բարբառ բերանոյ զանբաւ
չարիս իմ պատմել , և զանաւան
անօրհնութիւնս իմ առաջի ամենա-
տեալաղիդ արտայայտել : Մեղայ պար-
տապանս անբաւ գանձուց , անկէն,
գան մահու , ձաղելիս մեղայ , ի բար-
ձանց երկնից ընկեցայ , միւլաւառ-
ւել քան զկշիռս ընթանց վարուց գի-
ղեցի . կենդիս իմ , կենացն յաւիտե-
նից կորուստ ամի . բազին և խահր
կորուսելին գաայ . անյարգար բա-
ժակս մահու , անմեղքութեան զը-
տիչ , մտաւ պարծանօք պանու-
շեալս , յամենայն իրա միտապարտ

եղեալս՝ կռտեցի բազմաթիւ յան-
ցանս, հիացմունս՝ հոգս հաշտա-
կանս անմանս մեղաց, անհնարա-
ւորան թուականութիւնս մտաց ան-
բարգելիս :

Եւ արդ տէր Աստուած, յիշեա
լքս անսահման սէր յաւիտենից, և
արկ առաջի անեղբայական գթութեդ
դնեբդործութի բարերարիդ եղեալ
'ի գալթս գաթս, հիաղորս և հրաշա-
պատումս. անկատեա յանբաւ բարձ
րութենէդ զիտրս խաւարի, և զհա-
մահաւաքիչս ամենայն ասրականա-
ցաւ կրից : Ընկալ զաղաչանս չա-
րալլուկ շանորգոյս, ըստ քում անյի
շաղաք բարերարութեանդ. և խո-
նարհեա 'ի խնդրումս խորասու-
զելոյս 'ի վիհն կորստեան. Բաց զան
սորա գանձարան կենացդ յաւիտե-
նից. շնորհեա գեղ թողութեան փը-
տեալ և ասրականեալ ոգւոյ մահա-
հարաւած գանելոյս. որ շաղկեալ
արեւոյթեամբ չարին հնգեկին ըզ-
գայութեամբն, իբր զճուր հեղայ յա-
մենայն մատանս մեղաց. ոչ կառա-
ցի զպա քնառ 'ի բարձունս երկնից,

և ոչ զգիւածոր հանգիս հրեղինացո
նկատեցի, այլ միշտ և յառէս զհե-
ղեղս հոտանաց ահագնաւորս անօրէ-
նութեանց իբր զսահման տինդերա-
կործան ջրհեղեղին ժայթքեցի 'ի
մեղսասէր մտացս առաջի աներեւո-
թից անտղիգ. և զհամբոյն տարե-
րացս առաւելացուցի զտեսակս և
զերկնային զինուորութեանցո գառ-
նացուցի զհանգէս. զի համբարս
խանթից խաւարասէր իշխանին յիս-
կըզբանց և այսր հասեալ՝ յիս կոր-
եցի: Եւ թեթեւ և նուազ դատու
յաչա իմ այնքան ծանուն անգօւնորք
հեղեղաց չարին:

Եւ արգ որդէս Կացից յանդիման
ահաւորիգ Աստուծոյ, և որով ամե-
թով ակնարկեցից 'ի բարձունս. մը
լեզուաւ կարգացից զանուանելիգ,
և կամ զո՞ր մեռն կարկառեցից առ
հզօրգ. զի խորտակեալ բեկեալ ման-
րեալ գիշատեալ գազանաբեկ եղեալ
եմ յամենայն մասունս մահու հըն-
գեկին զգացութեա, ամենայն առա-
տիս հարուածեալ, և անմահ մահով
գրուեալ 'ի դուքն ապականութե,

յանքաւ բիւթս բիւթաց անգունդս
անկեալ . և զբաժակ ցաւման ընա-
ւիցն արբեալ . զճաշակ գաւնութն
մկրկածին բոցոյն այնքան խորա-
ցեալ վեհիցն յիս գրաւեալ . քանզի
բարձրացեալ մեզք գառայ քան զեր-
կինս , և խոնարհեալ անօրէնութիւն
քան զանգունդս . լայնացեալ բազ-
մագլխի չարեօք քան զոլորտս ծա-
գաց երկրի , և տալածեալ անգր քան
զչքջանս եթերական օգոց . քանզի
զբաշտր յանցս փիցս ծրարկցի՝ ի միտս
իմ իբրեւ զմէս մի փոշւոյ՝ ի սիրտ
երկրի , և զանքաւութիւն գծոխոց՝ ի
գերկս առի , իբրեւ զհամառարածն
զկաթիչ մի անկեալ ի նմա . նաեւ զա-
հաւորութիւն հրոյն իբր խերեկչ մի
հնգեցի ի սիրտս : Եւ զանքաւութիւն
անեղբական արատքին խաւարին
ամփոփեցի յերթեամեանս իմ իբր
հաս մանանխոյ՝ ի տարացեալսն ,
զանսահման գաժանութիւն տառիկի
աւարտարտսին զբոշմեցի յոգի իմ
նուազ քան զակար տերես ի տե-
սակա իւրեանց . և զծանրութիւն հը-
րոյ և հաղոյ իբր նշանաւանց մի գրոյ

առ իս կախուցի : Զմեծութիւն Յովնան և զանքնին ախա բոլոր արարածոց Թագուցի 'ի վսերային Պատիմ իմ իզր խերեւել մի գանկի, և զանգաւնդս անգնդոց և զտեսակ գոյութեան քառիցս տարերայ ոչ ինչ հաւմարեցոյ : Զի թէ ըստ բոլորման անծայրութեան երկնից վեհագունի հնար եր լեալ ընթանալ մտաց իմնց 'ի գիւտ չարեաց, թեթեւ եր համարեալ յաշո իմ ոյնքան ժլիք յանցանաց զլնչրենական կատաղութեան իմոյ մտացս : Քանզի միշտ ընթացեալ եղէ 'ի կորստեան իմոյ գիւտ, և անպատկառ և անխորշ կացի յերեսացդ Աստուծոյ . զի ոչ ոք բարկացոյց զքեզ 'ի բնաւիցս իբրեւ զորդիս կորստեան, որ ըստ ամենայն մասանց մտածութեանց մեզաց գանձեցի յիս զմտածութեանց ոլորմունս . զի ոչ է կարելի մարմնեղինի իմանալ զչափ մեծութեանց չղանաց բազոր երկնային պարտնակացն և շրթել ընդ հետս անգնդոցս իբրեւ զախա յաւիտենից և 'ի համարի ունել զնգիտմն ազեաց ծովուն երկնաւ

տարածել, նա և զարհապէն խորացն յա-
ւիտենից՝ որ հոգեւորմաց երազու-
թեամբս 'ի գոգս իւր կապուցեալ ու-
նի զամենայն արարածս, քան զան-
ոահման իմոյ յանցանացս : զի ան-
ճառ մատթմունք և դործք չարեաց՝
իբր մըրկատարափ ներսս 'ի խորաց
սրտէս միշտ 'ի բարձունս առաջի
բնասից տեսողից տարածեցաւ, և
ապականեցաւ տեսակ քառից տա-
րերացս 'ի նկատմանէ աշիցս, 'ի տուր-
կատութենէ հրաքնոյն⁴ շնչացս, 'ի
շաշափեղջ մատանցս և 'ի գնացից ե-
ղեանաթիւր գարշապարիս : Զի ե-
թէ ոչ էր բարերարութիւնից քո կա-
լեալ 'ի կայի, զերակս լուծեալ էր
արդեօք ակը յաւիտենից : մեացեալ
էութիւն լուսոյ հասեալ յընդհա-
նուրս ծովն երկնային⁵ և խաւարեալ
լուսաւորքն ցարձանց, և կամ համ-
բարբ յաւիտենական հրոյն գերակոյ
քան զափեղերասոյզ ըրահեղեղին
յորձանս 'ի վերայ երկրի մածաներ
'ի բարձունս :

Եւ զինչ ասացից զայնքան չա-
րեաց պատճառ արարածոց յանձն

իմ լեզու, և զմի կորստեամբ մի՛նչ փոխ-
 կատեցից 'ի միտս իմ, զպս անձամբ
 անձինս ամբարեցի. զմիջամբ անդմե-
 նութիւնս զանազանս և բազմաթիւս
 'ի մարմինս իմ գրաւեցի, ոյք չզմայ-
 իւք. հրեղինոք պարտաւանդեալ կա-
 ռաց եմ ըսա իրաւանց առաջի ստա-
 կալի բեմբի քա, և իւրաքանչիւր կեր-
 պիցն գառն. գահիճք գառախաղ լի-
 նեւոյ ին առաջի աշխարհական ա-
 տենին, և պնչամբ անգունոք բա-
 ցեալ զքերամս իւրեանց՝ ապրտեն
 կլանել զիս: Զի թի ոչ գարձցի
 արդար գառառտան քո յաղորմութի
 դիմութեան, չիք 'ի ստեղծուանց
 քոյ յերեւելաց և յաներեութից որ
 ոչ հառաչեն առ քեզ հատանել 'ի
 վերայ իմ զանմահ մահն, և յայտ-
 նին վասն իմ անխնայի ծածկեալ
 անըմբերեցի տանջանացն տեօիլք,
 ստեօյի և քառմեկի բարկութեան
 ստորաիք, յորմէ զարհուրեալ սա-
 ւանի գեհեմին բռնութիւնք, և ստեօ-
 ցեալ գողացի տարտարափն գառ-
 նութիւնն, որոյ յեղանակն ոչ փակի
 ընդ գրով, և ոչ ընդ միտս երեսու-

Թացեալ տեսանի . որ և խաւարն
 սարսաղին առ այն իբրեւ զայս մեծ
 համարեալ է , և հաւրն անշեջ իբրեւ
 զպաղաւն ձմեռացնեաց . և բանալի
 տարասիրտին իբրեւ զհաւր առջո-
 րեալ , և Թիւնք հրեղէն որդանցն իբ-
 րեւ զմեղաւ խորիւսի , և ամօթն յաւի-
 տենից իբրեւ զփառս , և մերկութիւնն
 իբրեւ զայս զգեցեալ : Զի քեզ միայն
 է իմանալի ահապին տազնապ ազե-
 տին և արպիսութիւն չարին , զոր ա-
 րարեալ էր վասն ապաստանաց քոց .
 և ինձ միայնայ հանդիպեցաւ բնորա-
 նիլ 'ի նմանէ , զի օրն այն ահեղ՝
 վասն իմ սահմանեցաւ , և ես եղեւ
 առարարեղ հանդիսարանին , և վախ-
 ճանն կատարածի ամենայն մեղաւո-
 րաց : Եւ այսպիսի անօրէնութեամբ
 զանկեալս զիսորդ ապրեցայց յահա-
 զին ստեղծն յերեսաց քոց , որ զան-
 դործս տեսանես , և զոչ եղեալն
 բերես 'ի կշիռս իրաւանց քոց , և
 զչաւնչ ամենայն մահղեաց 'ի յոգս
 ցնգեալ և 'ի հող լուծեալ , 'ի ջուր
 մածեալ և 'ի հաւր հեղեալ , 'ի քա-
 ոյց տարերացդ այգոցիկ ամեն կա-

ցուցանենս առաջի քո 'ի ակնդեցա-
 ժողով հրապարակին 'ի հանգեալ զա-
 տառամի, և խնդրես զիրարուան
 յառննայն եկաց յիսկացս. զի զա-
 ւանայն ինչ զոր տրարեր, 'ի նոցա-
 զտախման գործարկելոց եւ, և 'ի գործ-
 ծոց քոց ոչ կորնչի ինչ, և ոչ վերադ-
 'ի մասածուխմանց և 'ի խորհրդոց և
 'ի նկատմանի աչաց և մտաց, որ աչ-
 անկանի 'ի ներքոյ գաւազանի ար-
 գարագաս իրաւանց քոց: Ապա որ-
 ախիսի անգուանգք անձնողոյրելի ահա-
 ւորութեան քո ըմբռնելոց և զիս 'ի
 ժամուան յայնմիկ, և կամ ո՞րքան գե-
 հին և բովք հրոյ բորբոքեալ ունի
 զանձամբ իմով. ո՞րքան անգուանգք
 անգնդոց բացեալ զքերանս, և ո՞ր-
 չարի հոտումն հեղեղաց հրեղին գե-
 տոցն 'ի մի վայր ծաւալեալ ողորկալ
 'ի խորան յաւիտենից՝ հերքել ունին
 զիս յերեսաց ահաւորիդ Արատւոյ-
 ո՞րքան գաւազանք հրեղէնք բոլոր
 երկնային զորութեանցդ իջանեն ու-
 նել 'ի վերայ գլխոյ գահավիժելոցս,
 և յորախաբ՝ ամեն ըմբռնելոց եւ
 բազմակերպարան մերկութեամբ,

տաք թաւաւկանն և հալել զերկինս և
 քերակիւ, թող թէ միայն զանձն վաւ
 լաւմիտ հիշոյն: Յորժամ տարրեղէն
 տարաբաժնա բաղաւթին ամբաստանք
 ինձ լինիցին և անմարմնացն համօ-
 լուն հնչին ձայնք ընդ նոսին. վասն
 զի լի լլանամբ երկնոք. և երկրաւ,
 մեղքհակք չարեաց խնց շեղջակու-
 տեալ Կան առաջի ամենից անաղիգ:
 Եւ առաւել քան զերկնային ամպան
 ծառանայ 'ի նոցանէ մըրիկք բոցոյ՝
 ընտ իւրաքանչիւր չարեացն կերպի
 զոր ցարծեցի: Եւ ժահահտառութիւն
 չարաւոյ ընտ անբաւից տեսակաց
 տաղակացուցանէ զաշխարհաժողով
 հրապարտին, չարսէ զանբարկանաւ
 լի բնութիւնդ 'ի բարկութիւն եղ-
 կելցա: Այլ գիտեմ զանսահման
 սեր նախախնամութեան քո և զան-
 ճառ ողորմութեան. բացարձակեա
 զանբաւ գրունա ողորմութեանդ 'ի
 վերայ մեղաւորաց, և երկրաւորաց
 տնդր քան զկարիս հոգւոց երկնա-
 ւորաց և հոգեղինաց. զի որպէս եր-
 կինք երկնից և ամենայն արարածք
 լրիւ իւրով մածեալ քան զհիւթ փո-

շուր միայն , այնպէս առաւելեալ է գը-
թութիւն սիրոյ քո քան զամենայն
մարմնականաց , և հոգեղինաց միա-
ցեալ 'ի նկատումն բարեաց . զի ոչ
փակիս ընդ սահմանաւ , և ոչ էշտի ,
և ոչ բերի ըստ միտոս , և ոչ ընդ ծը-
րաւ ամիսանի , զի ամենայնի զօրեւ-
եւ յամենարկութենեդ միայն հաջին
երկինք և երկիր , ցամաքի ծով , և
ամենայն ընտութիւնք հրդեհեալ լու-
ծանին . և ոչ կարէ կալ առաջի ա-
հաւորութեան փառաց քոց բնաւին
բարձրութիւնք և համարէն խաղա-
թիւնք . զի 'ի քին տարեալ սաքրին
խաւարային իշխանութիւնք , և ա-
մենայն զօրք հրեղինաց ոչ կարեն
ամենարկել յետութիւն անմատոյց լու-
սոյ քո : Եւ եթէ հայիս յայդքան բա-
րերար զօրութիւնդ և յիշեո զուխա-
ռոյրմութեան քո , կարող ես զիս
կորզել յահագին կորստենէն և կըն-
քել զօր վախճանի իմոյ 'ի դանձա-
րան կենացդ յաւիտենից :

Ամենազօր , անձառ և անքննին
Աստուածդ ահաւոր և ամենայն ան-
հնարից հնար , հնարաւորեա հիշոյս

Ան եզերեալս ղերականդնիլ 'ի խորա-
տոցդ գլորմանէս և դալ 'ի ղեր, և արկ
զտաասանակ ողորմութե և զկարթ
կենաց 'ի սիրտ անեղբական խորու-
թեան անսահման ղնիս յոր մահաբ
ձանեալ կամ. և զանկեալս 'ի ժանիո
հնացեալ օձին՝ կորզեա կարող զօ-
րութեամբ որպէս զԱստուած բա-
րերար, և հրգեհեա անկրական ⁴
հրով տհաւարիդ ղերկաթակարծր
զաշխարհագէզ ⁵ զանթիւ քող խաւա-
րին մեղաց իմոց, զոր արձանացուցի
ընդդէմ երեսաց Յայրագոյն լուսոյդ.
Ֆերքեա, հալածեա, անճառ ծա-
ղումն էութեանդ Հար. ցրուեա փա-
րաաեա Հոգիդ իսկակից. խղեա, հրը
դեհեա անքննելիդ յէութեան ան-
հասգ Աստուած, և նկատեա յան-
ոահման բարձրութենէդ զապակա-
նեալս չարեօք իմովք և անգնդակու-
կենցաղոյս:

Հրաշագործեա հիաղօր զօրու-
թեամբ երեքարբենիցդ առ իս զձիր
պարգեւացդ, որպէս ներգործեցեր
անառակ որդւոյն և անկեղծն 'ի
ձեռս տւաղակաց. զի ակնարկումն

քո բաւական է կարգել զկորուսեալս
 'ի լուսոյդ մշտնջենաւոր . որ ըստ ան-
 չափ գթութեանդ համարիս զհա-
 զար ամն անօրէնութեան գարձա-
 քացն առ քեզ իբրեւ զմի օր, և զար-
 գարութիւն միոյ աւուր գրեա իբրեւ
 զհազար ամ . որ չափեա զանբաւա-
 թիւն ծոգուց անսահման յանցանաց
 իբր ափով մի, և որ ըստ մեծութեան
 երկնից՝ իբր թշաւ, և որ ըստ լրման
 աշխարհիս՝ քլաւ, որ կշռեա ըստ լե-
 թանց բարձրութեան զանօրէնու-
 թիւնս 'ի քեզ գիւնլոց իբրեւ 'ի կը-
 շիւռ գանկաց . և որ զտարածութի
 գաշտաց անբաւութեանց բերեա առ
 կշռորդս . որ իբր կաթիլ մի 'ի գուլէ
 և մէտ մի փռլոյ համարիս առ ան-
 բաւութեան քո զաարրական գոյու-
 թիս . և զամենայն բնաւ իբրեւ զոչնչ,
 և զոչ եղեալոն ունիս 'ի վերայ ոչնչի
 ահաւոր զօրութի քով . զի անհատ են
 խորհուրդք քո, և ամենազօր ձեռն
 անեղիդ, և անհետեռմն ողորմութի
 քո՝ անհպելի մնայ 'ի միտս եղբլոց:
 Այսն սրոյ անյուտալի անձն իմ յու-
 սալի եղեալ միջնորդ և բարեխօս ու-

Շին՝ առ համագոյութիւնդ զեպեմի
 զօրութիւն Երրորդութեդ, զմայրդ
 ըստ Մարիամ, և զպնարան ան-
 մահ Բանիդ, զբոլոր սէր սիրողաց
 քոց վերնոց և ներքնոց, և զպաղա-
 տանս աղօթից արարածոց քոց՝ 'ի
 սկզբանէ մինչև յօրն աներեկ առ-
 քեզ հաղեալ, և զխորհրդականու-
 թիւն մահու միասնականիդ Հօր :
 Թող զյանցանս իմ բազում, քաւեա
 զանօրէնութիւնս իմ անբաւ, սըր-
 բեա 'ի խղճէ չարեաց զգրունս զգալ-
 ոսթեան իմոյ : Տուր ինձ դարձ ա-
 պաշխարութեան և զեղջ արտա-
 տւաց, և հեռացո 'ի սրտէ իմմէ ըզ-
 չարին պատրանս . բեւեալ յերկիւզ
 քո և 'ի սէր զմիտս և զհոգիս . ար-
 ձանացո առաջի աչաց իմոց զերա-
 նութեան վիճակ աշխարհին կենաց
 և զան ահեղ գժոխացն . նորոգեա զա-
 պականեալս շնորհիւ քո, բաց զիմա
 նալի աչա 'ի տեսութե հրաշից քոց .
 վստն զի սրարարեալ է 'ի պատրանս
 անտի աշխարհիս և երկնատարած
 տարարեղ եղեալ 'ի հանգիստութի
 բանապրելոյն, և համահաւայրիչ ա-

մենայն չարեաց զորէն ամենաւանայր
 Ծովուն որ 'ի գոգս իւր կրէ զբազ-
 մութիւն ձկանց: Բժշկեա զբեկեալ
 մանրեալ զգօսացեալ ձեռն իմ. վասն
 զի 'ի բովս բորբոքման տոչորման
 մորոյ գեհէնին եղեալ է զամենայն
 ժամանակս, և լցեալ ամբարեալ յո-
 բովայն նորա զաշխարհադէզ փուշս
 չարեաց տատասկաց: Դադարեցո
 զթիւր ընթացս իմ 'ի ճանապարհէ
 չարեաց որ միշտ ընթաց 'ի վերաց
 կայծականց անշէջ հրոյն շրջեցաւ,
 և զլսելէքս իմ յունկնդդութենէ
 մահագուշակ պատրողին, զէզուս
 'ի լուտական բարբանջմանց. վասն
 զի սուրբ հրեղէնք և շանթք և
 շփոթք փայլատականց յարաժամ
 թափեալք և թափին 'ի ամանէ:
 Սրբեա զմիտս և զխորհուրդս և ըզ-
 սալացեալ զսիրտս 'ի զաղըութենէ
 բազմահամար խանթից խոհերին.
 ցամաքեցո զյորձանս անթիւ անեղ-
 րացեալ տղմատարած Ծովուց որ
 'ի ամա շեղձակուտեալ մթնադին վե-
 հացն կան անծայրացեալ անգունոք:
 Եւ համ 'ի խորութենէ սորա զաղըս

ամբարշտապետին հրամայեց Գաթա,
 Պատմեամբ խոհերս և խաւարայինս .
 վասն զի ամենայն կասարէք անբա-
 քեակէր իշխանին 'ի սմա՝ Թափեցաւ . և
 հաղածեա զգաղանս անթիւս և բազ-
 մակերպս բունեալ 'ի յորջն կեղտ-
 ամբուն վառշուէր անձինս , որ հա-
 նապաղօր անխնայ գահիճք գաթանք
 եղեալ՝ չարալլուէ զողիս իմ 'ի մե-
 տաղս անըմբերեցիս տանջեն աստ-
 կալիցս : Այլն զհրաբորբոք բերան
 իմ ցողով ողորմութեան քո , և բաց
 'ի բանս քո բարիս որպէս բարերար
 և մարգասէր . բժշկեա զտաքակա-
 նեալ անգամս իմ բողորովին , վասն
 զի չիք 'ի սմա առողջութիւն . այլ ա-
 մենայն վշտք հարուածաբնէ եղեալ
 եմ 'ի կորստեան կարապետէն , զոր
 քո միայն է կարողութիւն կենադու-
 ծել , որ բարձեր զմեզս աշխարհի . և
 ամենայն ինչ կարելի է քո անսահ-
 մանելի արատւածութեդ : Որ զվճմս
 արձանացեալ ընդանցն յաւիտեանից
 հերձեր , և ընդ ծործորս նոցա ար-
 ձակեցեր զվառկա ազրերաց , բաց
 զառքագաստ արատւածեալ սրտիս , և

'ի համագոյնական արդեւորեալ արդար
 զարարութեամբ ծարաւոյս : Որ 'ի ծայ-
 րաստաւ զմեկն արձագանքներ գեաւ ընդ
 անջրդին , հոն 'ի խոստանալեալ ըզ-
 րայարանաց դահաժիւժեկցոս արատար
 արժանի ապաշխարութե . ըից զառ-
 վարեկ անձն իմ 'ի վերանաց ողոր-
 մութեան շնորհի քս , այդ որ բանաս
 զձեռնդ հզօր և կերակրես զամենայն
 մեղքիս , զի ոչ որչափ և կշիռ զու-
 բութեան ահաւորիդ , զի կամք քո
 գործ է կատարեալ : Որ յանհոռն
 յաննիւթ վկէ խորութեան խաւա-
 րին մածուցեր զընթերեալ իւրցի
 և կապեցեր սանձեցեր զամենի բը-
 նութիւն աշխարհապաշտութեան առ-
 ւաղաւ , և սահմանեցեր զողորմաւ նա-
 բա բռնութիւն անգնդային հաղմով ,
 և զզօրութիւն ալեաց նորա կար-
 կեալ կապէ անխորհում քո : Եւ
 արդ , տէր Աստուած , հզօր ահաւոր
 և անդաւ , անխորհեա յանկշիռ բարձ-
 բութենիդ յանկեալս 'ի վկէն կո-
 լըտեան խաւարային անգուճգա ան-
 դընդոց , և մի սահմաներ 'ի վերայ իմ .
 զանասահման առտուածութեանդ ա-

ամենախաբուսեմանդ, և մի ծանր գրեթե
 լայնախոտներից կորուսեալս առ կոչումն
 հինացող յաւիտենից : Մի՛ կայացա-
 ներ զհիւթ փռւոյ միայ 'ի գառա-
 տան և յիրաւունս առաջի նայր ան-
 քաւութեանդ, որ ամենայն տարր և
 անտարր նուազեալ է առաջի քո
 քան կաթիլ մի յանդաւութենէ ծռ
 զլու : Եւ մի հատաներ 'ի վերայ իմ
 զգնիւ անմահ մահուն վասն սուրբ
 և սոսկալի աստուածութեանդ . նո-
 քազեա զնպականեալս շնորհիւ քո,
 և 'ի բաց ընկեա 'ի գիտութենէ քում
 մէ զզաւրալի տիգնն իմ դաժան յան-
 ցանացս, և զանակնկալս բարեաց՝
 արժանաւորեա հասանել ողորմու-
 թեան քում : Ի վերայ ամենայն հրա-
 շարժործ արարչութեանդ արա զար-
 մանս և հիացումն երկնաւորաց և
 երկրաւորաց զնպգումն ողորմու-
 թեան քո յայդդան անօրինեալս՝
 որ անցոյս համարեալ եմ յամենե-
 ցանցդ . զի ուր առաւել եղին մեղքն՝
 առաւել ևս յաւելան շնորհքն քո,
 և փառք և մեծութիւն և ճոխութիւն
 համարեցար զցիւտ միայ կորուսե-

ԼՅՅ. և պատգներ խրատի լինել ամենայն
 երկնային զօրութեանցդ. այդ ուր զի
 մաստութիւն և զզօրութիւնդ. հզօր
 և աստուածային և զվայլակնդ և ն.
 նայ յայմեկեցիւր արարածոց. և զհա
 րուածս, զմեզս և զանօրէնութիւնս
 և զամօթ պատկառանաց տանս Ա
 զամայ՝ աստուածացեալ մարմնով
 միասնականիդ քո բարձեր: Արդ
 վասն անօրինական խորհրդածու
 թեան համագոյիդ և մշտնջենական
 հոգւոյդ, մի՛ ի զուր գրեթէ ի վերայ
 իմ զհանգեա որդւոյ քո սիրելւոյ, և
 ի հեղմանէ աստուածային արեան
 գորտ անմասն զիս մի կացուցաներ.
 և զմիշտ բարի բնութիւնդ՝ մի՛ ի բար
 կութիւն չքնէր ի վերայ որդւոյս
 կորստեան: Գիտեմ՝ զբարերար և
 զանհասանելիդ Աստուած, զի բարձ
 րացաւ, տարածեցաւ, ծանրացաւ
 քան զտարերացս կըզութիւն՝ զառ
 նութիւն բազմագեմ անօրէնութե
 իմց տունջի քո. և եմի հրաժարեն
 երկնայինքն և երկրայինքս ի փրկու
 թեմէ իմեմ, յիրաւի են: Ձի հայելի
 և նկարագիր եղեսց ամենայն յան

ցաւարաց, և յառաջընթաց կարա-
 ւոնս բազմաշար պատրողին, մինչե
 լինել մեզաց մեջք, և դասնիշ ան-
 րէնութեանց անօրէնութիւնք, յան-
 ցանաց յանցանք, և անառակութեց
 անառակութիւնք, ստահակութեց
 ստահակութիւնք, անգիւտից չա-
 րեաց գիւտ, պատրանաց պատրանք,
 ստութեանց ստութիւն, անպար-
 կեշտ զառածեալ առ չարն, յառա-
 ջել առ չարին, յօժար առ լկտու-
 թիւնս, 'ի կատաղութիւն, յանսահ-
 ման յանցաւորութիւն, յորկորամո-
 լութիւն, յագահութիւն անյող,
 յարծաթափրութիւն, և ամենայն
 մահահաւաք չարեաց հաւաքիչ. ին-
 ձկն դանձեալ անձին իմոյ բազում
 մթերս կորստեան անգնդայինս, գը-
 ժափս, գնհենս, խաւարս, տարտա-
 րաս, խորխորատա անեղբականս
 հեռացեալս յամենայն խնամոց ին-
 նամեղիդ: Եւ արդ ազգչեմ' զանապ-
 ման և զանբաւ ողորմութիւնդ՝ որ
 ամենայն յանցանք յանցաւորաց առ-
 քե իբրեւ զմեա մի 'ի փաշայ նն, և
 զարգարութիւն միոյ ազուր գարմա-

դացն առ քեզ գրեա իբրեւ զհազարս
ամ, ողորմեա գառնացեալ եղիմիկ
հիբոյս . և քեզ Հայր սուրբ, հայր
մեծութեան, Արգելից միածնիւ և
ամենասուրբ Հոգւովք, փառք յերեւ
նաւորաց և յերկրաւորացս և մշտն
ջենաւոր գոհութիւն այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից . ամեն :

Բ

Յիսուս Քրիստոս Աստուած մեր
սանկնից ամենայն լինելութեանց
երեւելեաց և աներեւութից, Ծոցա-
ծին Ծնունդ անծնին, անբաւութիւն
տհաւորիք, զոր ոչ ոք յեկցաւ ետեա,
բայց միայն 'ի Բանեգ նորին . և ոչ
ոք յաներեւոյթ խորս ետութեանն նա-
րա հասաւ, բայց միայն 'ի բղիմանե
Հոգւոյք. որ ետք մշտնջենաւոր հա-
մագոցութեամբ առ Հօր և 'ի Հօրն
'ի մեր քան զհարմին երկրաւորաց,
և երկնային բնութեանցն, յորս ա-
մենայն հրեշմարցն հանգէպք նկա-
տել կամ տնկարկել 'ի փառս եւա-

Թեւեմնոյ ոչ կարացին : Եւ յայդքան
 շանքաւուիւնցդ վասն կորուսեալ
 պատմերի քո տանս Ագամայ որ գե-
 լեալ յառաիս մահու հրաման տար-
 տարոսին զանալի զիրօք ապտակեալ
 'ի բանաարկուէն , առ սոս նորա տա-
 պատտ անկեալ . կայր : Զոր անեալ
 զայնքան տառապանս տարժանեցին ,
 որ անաեազ եռյուլթեան Աստուած
 բանգ տնչալի զօրացաւ ոգորմութի
 քո առ ազգս մարգկան , մինչե հար-
 կեցուցանէր զանհարկելի բնութիւն
 օրհնեցոյ քո հօր , և փառակցի Հո-
 դոյդ և 'ի գուրօ բխեալ 'ի ծոցոյ ծնող
 զին ծայրագոյն անմիմանալի լոյսդ
 էափան ետուր զանքան և զանորակ
 տառուածութիւնդ յապտակ մահու
 ընդ ամենեցուն : Եւ 'ի հաշտութիւն
 մեզ շարժեցեր արարիչդ զարարիչդ
 ամենեցուն՝ առաքմամբ քո 'ի խնդիր
 մեզ կորուսեալոցս : Եւ զայդքան տ-
 հաւորութիւնդ ծրարեցեր յարգան-
 զի սուրբ կուսին . և կերպարանդ
 հօր եղեր կերպարան մարգկան , և
 որ փակեալ ունէիր ընդ քեզ զամե-
 նայն տարր , փակեցադ ընդ ժամանա-

կաւ : Յարմէ զարհուրեալ պատկերան,
 զօրք վերինք և ամենայն բանակք ան
 մահից սասկացան երկեղալից գողաւ
 թեամբ, զի զոր ծոցն Հօր միացն
 կրէր, ծնեալ եղեր յանարատ կաւ
 սէն Մարիամայ. և զոր Հոգի զօրաւ
 թեան քո զհական զօրութեդ միացն
 ճանաչէր, ամփոփեցար 'ի խաւա-
 րազգած մարմնս, զոր հրեզնացն
 հանդիպէն ոչ կարելին ականորկել յա-
 թոռ փառաց, խանձարբապատ և
 զեալ եգար 'ի մութ : Որ զամենայն
 էութիւնս կերակրէր բան հրամանի
 քո, կաթամբք սնար սրբուհւոյն : Եւ
 զոր քերովրէական զօրք աթոռոցն
 բառնալ ոչ կարելին՝ 'ի գիրկս նորա
 հանգեար : Որ զերկինս երկնից պա-
 առանգան ոտից քոց ունէիր, 'ի յաչ-
 րին բազմեցար : Եւ որ զամենայն
 էակս յոչէից գոյացուցեր, ոչ գոյ տե-
 զի իջեւանի : Շնորհքդ և փառքդ և
 րեսացդ Հօր համբուրեցար շրթամբք
 հոգեզնի : Եւ որոյ զօրութեդ զհոգմ
 և զհօւր հատանէր, թլփատեցար.
 և համօրէն եղելոցս արարիչդ իբրև
 զստեղծուած ընծայեցար բարձրե-

լայն . յորոյ յերեսաց ահէգ փախ-
չնին երկինք և երկիր , փախեալ 'ի
Հեքոմզեհէ . և որ զամենայն չըջանա
երկնաւորացն ձգեցեր , չըջեցար 'ի
յարկն մեղաւորաց . և զամենայն
վերտա տառապանաց նանրութեան
կենցաղոյս կրեցեր , բարերար , բաց
'ի մեղաց , վասն մեղաւորացս և յա-
նճատամբնլոյս յերեսաց քոյ . զի
զյանցանս և զանգրկնութիւնս մեր
հաճնցար քոյով անտուածացեալ
մարմնովդ բանալ :

Եւ արդ ես եղկելի հեզս և թշուա-
ռախանս , որով զազրալի մտօք կա-
ցից առաջի աներեւութից տեսողիդ .
զի փոխանակ այդմ անձառ սիրոյ ու
զորմութեան քո , և առատաբուխ
որարդեացդ առ նուաստութիւնս
իմ երեւեալ , ամենայն անառակու-
թեամբ սղոզել զկեանս իմ , արտա-
մերժեալ գտայ յերեսաց քոյ , և ե-
ղէ անգունսք ամենայն չարեաց , քան
համօրէն եղեւոյս տեսակ , և բարկա-
ցուցի զանբարկանալի ընդութի բարձ-
րեւոյդ : Զի արարի չարիս մեծամեծս
անթիւս և անսպասուան , թիւրագէմս

և անգնալուրս , որոց ոչ քոյ բան-
 զի որչափ առաւելան շնորհք բարե-
 բարութեանդ քո առ իս . քան յան-
 մենայն որդիս մարգկան , ես առաւել
 բազմացուցի զյորմանս մթութեան
 մեղաց , զահաւոր և զանճառ չարեաց
 զլազրութիւնս : Եւ պառակտիչ և
 վանիչ եղի քո երանաւետ գան-
 ձուցդ , և կործանեալ տարականցի
 զտանար փառաց քոյ , և մերկա-
 յեալ գտայ յամենայն զարդուէ կա-
 պուաից երկնից աղբացիդ . Թէպէտ
 եւ աջ ամենազօրիդ բռան հարեալ
 ունէր զիս հանապազօր , զի մի 'ի
 վիհն յաւիտենական կորստեանն առ
 հիցիմ . և անճարկումն ազրմութե-
 քո 'ի չարին պատրանաց 'ի բաց հեր-
 քէր : Սակայն իմ կափուցեալ զաչս
 հոգւոյս միշտ զխաւարն անգնգա-
 կաւ շօշափեցի , և ոչ յիշեցի միշտ
 զբարեաց քոյ Թեարկութիւն : Որ
 յարգանդէ և յորովայնէ մօր իմից
 մինչև 'ի չարալքուի ժամանակ ծե-
 րութեանս իբրեւ զհոտանս անձրեաց
 'ի վերայ իմ տեղացեր . և կամ որ-
 չափ զտազտիացեալ անզրկնութիւն

Քանի զանց արարեր, և վերացուցեր
 օգտառան բարկութեան քո, և հան-
 դուր ժեալ համբերեցեր չարեաց գը-
 ւորդիս, թէ 'ի քանի վշտաց և 'ի փոր-
 ձանաց հոսելոց 'ի վերայ իմ անվը-
 թար պահեցեր զիս, գրկիչ. և կամ
 յարքան խորոց վերածեր զիս, և կամ
 'ի քանի վարմոց վերահան վերա-
 դին կորզեցեր զիս, կեցուցիչ. քան
 զի ոչ այնչափ հրաշագործեցեր երկց
 մանկանցն 'ի հնոցին որչափ հեա-
 ցեալ չարիս : Եւ ոչ մեծին Դանիէլի
 գտաւ, առաւել խնամք քո որպէս առ
 անբերանակ որթոս, և ոչ խորպէ-
 լազինն քան զիմս գերազանցեալ
 գտաւ զարմանա տնցանել ընդ անբա-
 ւութի խորոց կարմիր ծովուն, և ոչ
 հրաշալիքն Յունանու քան զիմս վե-
 հագոյն երեւել գտաւ : Զի անթիւք
 բիւքք բիւրուց ըսա այսմ օրինակի
 իմոյ անարժան անձինս 'ի քնն հան-
 գիտեցաւ հիազօր բարութիւնս :
 Զոր թէ ամենայն յաւիտեանք ժա-
 մանակք ինձ լինիցին և բնաւին լե-
 զուք հրեւիւնացն և մարմնաւորացս
 առ իս համահաւայքեալ գրաւին, զո-

դորմութենէդ քո ճառիչ ոչ կարենն,
 և զքարեացդ առատութենէդ քո
 վանդակել ոչ կարենն : Եւ 'ի Թադ
 Թել աչաց միայն ոչ գտաւ տիրա իմ,
 սուրբ առաջի քո . Թէ յմըքան որ
 հասական կորստական մահուանե
 ւապրեցուցեր զիս բարերար, և կամ
 'ի քանի. աներեոյթ . Թակարդից
 Թշնամւոյն կեցուցեր զիս փրկիչ,
 և 'ի քանի հնարից հնացեալ մի
 րազին փրկեցեր զիս անհասգ Աս-
 տուած . և որչափ հնարս փրկութե
 եդեր ինձ, և ես յստուցեալ 'ի ձե-
 ուց հզօրիդ և անկայ 'ի կապանս
 կապարանի կորստեան կարապե-
 տին, և ոչ յիշեցի զանդրուն խրափ
 նախախնամութեան ահաւորիդ 'ի
 վերայ չարագործիս, այլ միշտ և յա-
 ւիտեան անխորշ և անպտտկառ կա-
 ցի յերեսաց քոց, և զանապառ յա-
 ւիտենից զմահուն արբի զբաժակ :
 Քանիցս անգամ խոստացայ անկա-
 նել յերամս հօտի քո, և գէշ դա-
 զանաց անկայ . և կամ քանիցս ան-
 գամ եզի դաշինս գիմել 'ի դրունս
 քո, և առասանօք չարին կապեալ

Եղի : քանիցս անգամ երգմամբ
 հաստատեցի հետեւել առ հովիւդ
 երկնաւոր , և գարձեալ ձեռնարկե-
 լի յերկունս մահու : Կամ քանիցս
 անգամ եղի միջնորդ քեզ զերամս
 որբոյ՝ անխրամատելի պահել զօ-
 րինս քո , և գարձեալ ՚ի տառունս
 մեզաց շաղապատեալ եղի : Քանիցս
 անգամ օրինազանց և ուխտադրուժ
 եղի առաջի աներեւութից տեսողիդ ,
 և կամ քանիցս անգամ շարժեցի զա-
 թոս աստուածդ թեանդ անառակ
 վարուք իմովք : Քանիցս անգամ
 յայտնեցեր ինձ զմուտ ճանապար-
 հի գրանց երկնից , և ես գիմեցի առ
 անգիգամած խաւարն . թէ որչափ
 արաքեալ և ծարաւի կացի յանմա-
 հական թոշակէն , և ոչ յազեցայ՝
 կայծականց հրոյ գեհենին կիզանե-
 լով զմարմին իմ :

Եւ արգ զի՛նչ արարից և կամ ո՞ւր
 թաղեալց յաներեցթ տեսուէդ . և
 կամ որով օրինակաւ և հնարիւք
 ապրեցայց յահագին գառաստանաց
 քոյ , զի վհատեալ եմ և ՚ի կապանս
 անյուսութեան անկեալ . և ճար փրկ

կութեանն ոչ զոք ունիմ, բայց միայն
 'ի յայանեալ փրկութենէդ աշխարհ
 հի : Զի եթէ զերկինս ունիմ բարե-
 խօս, արձանացեալ է 'ի վերայ իմ
 որպէս պղնձ 'ի անսութենէ բազ-
 մազան չարեաց իմոց : Եւ եթէ զսու-
 տաւորս բարձանց, խաւար անօրէ-
 նութեան իմոյ տարածեալ է ընդ
 գէմ ճառագայթից նոցա : Եթէ հա-
 ռաչեցից առ երկնային զօրութիւնդ,
 շարժեալ են գաւազանաւ բարկու-
 թն անբաւիցն 'ի վերայ իմ : Եւ եթէ
 կարգացից առ սաւրբօքո, գործու-
 ցեալ են զերեսս իւրեանց ստիճ-
 սաստկաժիւր չարեացս : Եթէ ազա-
 չեցից զտարերո աշխարհի. ոչ ունին
 լսել պազատանաց իմոց . զի տազա-
 կացեալ են 'ի չար շարաւոյ գամեա-
 ղիժան յանցաւորիս : Եթէ կոչեցից
 յօգնականութի կորուսելոյս զազա-
 որգւոց մարդկան, վերս 'ի վերայ վե-
 րայ եգեալ՝ առաւել սաստկացու-
 ցանեն 'ի վերայ պարտաւորեցելոցս
 զպարտս պատուհասից . քանզի ա-
 մենայն եղելութիւնք անեղիգ ցեալ
 են սաստիւ բարկութեան 'ի վերայ
 արժանաչար պատժապարտիս :

Եւ արդ տե՛ր բարեբաթ յո՞ երթայ-
ցեմ յողւոյ քումմէ, և կամ յերե-
տոյ քոյ ես յո՞ փախեալց։ զի ա-
խեալ փակեցի եռ ինձէն զպառասպա-
րան յամենայն եղելութեանց զոր
մեռն հզօրից արար, և ակն ամենա-
կալից նկատեալ։ Այլ ամենայն
անհնարութեանց հնար գու ես, և
ոչ փակի ընդ սահմանաւ տկարու-
թե կարողութիւն անեղից, և ոչ կշռի
մտք և ոչ չափի անչափելի բնու-
թիւնդ։ զի ըստ աստուածային ձայ-
նից կայ ես ինձ յոյս փրկութեան,
եթէ կամիս և անյիշաչար լինիս ըստ
քում ամենաբարի և անփոփոխ տէ-
րութեանդ։ Ասան որոյ հառաչմամբ
որաիւ և ամօթալից կորացմամբ կար-
կառեմ զաչս առ երկնաւոր նաւա-
պեազ, և ունիմ աղերս և բարեխօս
առ քեզ զքո անճառ օղորմութեդ
զստուգութիւն, զէութիւն և զփառս
քո օրհնելոյ, և զհամագոյութիւն
ձողւոյդ որբոյ, զերանեալ երրոր-
դութեանդ միութիւնդ, և զբարժու-
մին զօրութեանդ և զուրախութիւն
աննկատելի որ'ի միջ երկքսրբենիցդ.

զգրկակցութիւն դերակալիդ ընդ
 դերալրական տէրութեանդ, զորոնց
 սուրբ անուն իսկական ինքնութեան
 և զանձառ ծնունդդ հայրական,
 զարտափայլումդ միշտ լուսայդ. քի
 մշտնջենաւորէն, զծագումն անաշ
 րակիդ յանքանակէն, և զերգո փառ
 ռատրողական օրհնութիւն անհասկոյն
 առ քեզ բերել հաճութեամբ, և
 զահագին տնօրէնութիւն խորհուրդ:
 Նայեալիս գթութեամբ, քաղցրաւ
 թեամբ և ողորմութեամբ ըստ քոյմ
 անհաս մարգարտութեանդ. հեր
 քեա զխաւար մթութեան մեղաց,
 և շիջո զբոց անօրէնութեան իմոյ
 առաջի երեսաց քոյ:

Յիշեալ յիշեալ զանքնին և զանձառ
 գթութիւնդ, և արկ առաջի անասն
 ման տէրութեանդ զիշումն քո քի
 հայրական ծոցոյդ, զծնունդդ քո յառ
 մենասուրբ փռանէն, զխանձարիւն,
 զի մսուր դնիւն, զլաթնատուն լի
 նեւն, զընծայիւն, զտարաշխարհիկ
 լինեւն յԵգիպտոս, զըջիւն ընդ մե
 ղաւորացո, և զսահմանիւն անասն
 մանեւոյդ, և զփակիւն ընդ ժամառ

նաեկաւ, զի վասն մեղաւորացս զամենայն վիշտս նանրութեան կենցաղցա կրեցեր:

Յիշեալ յիշեալ անհասանելիք Աստուած, զմիրտութիւն քո սուրբ, զխանարհումն զլեռնոյ գերադունիք ընդ ձեռամբ կարապետին, զփորձիլն 'ի տառանայէ, և զաստուածահրաշնշան սքանչելեացն զոր ցուցեր առ ազգս մարդկան, զաստուականս աշխատութեանցն զոր կրեցեր 'ի տիրապան ազգէն, զի վասն մեղաւորացս հաճելի եղև քեզ աչգ ամենայն:

Յիշեալ յիշեալ միասնական էութիւն Զոր, զհանգէս մահու չարչարանացն, զօրն այն օրհնեալ յորում մեռուցեր զքեզ խորհրդաբար 'ի սուրբ վերնատունն, և զատուածային մարմին և զարիւնդ շնորհեցեր 'ի փրկութիւն քո արարածոցս, զառապարէզ նահատակութեան քո 'ի ձորն Կեդրանի, զկայլափս քրտանց արեանդ և զվժարումն արտասուաց, զահ և զերկիւղ ահաւորիք մարգասիրապէս, և զանկանեղն առաջի բարձրելոյ քո Զոր, զի վասն մեղաւորացս

սիրեցեր համբերել ամենայնի առեւ
նահալդ Աստուած :

Յիշեա յիշեա անտանելի բնութիւն
Հօր, զմերկութիւն խուժանին Իսրայելի
'ի վերայ ահաւորից, զկապէն, զքաղ-
շիւն, զանուր պարանոցից, զքան-
դիւն, զծանակիւն, զանճառ հայհայ-
ութիւնն, զթուք ամօթոյն, և զապ-
տակ ծառային, զի վասն մեղաւո-
րացս կրեցեր զամենայն յաւիտենիցդ
Աստուած :

Յիշեա յիշեա իսկութիւնդ անու-
րակին, և զցրութիւնդ անգանակին,
զատենի կտըն առաջի պոնտացւոյ
Պիղատոսի, զայսպանիւն 'ի Հերով-
դիայ, զհարուածս եղեգանն, և ըզ-
վերս թիկանցդ, զկապութիւն բազ-
կացդ, և զմերկանալն աստուածային
մարմնոյց, և զպսակն փշեղէն, զի
վասն յանցանաց մերոց համբերեաց
հակիցդ Հօր :

Յիշեա յիշեա անմահ և անմահից
Թագաւոր, զորն տակալի յորժամ
բարձեր զգառապարտութիւն զփայտն
'ի վերայ կենսաբեր ուսոյց, և կանգ-
նեցեր զառիթն կենաց 'ի մէջ երկրի,

զմեքմն այն օրհնեալ յորժամ տա-
 ճածեալ ունէիք զբաղուկս քո ՚ի
 մերայնորա, զճաշակ լեզւոյն և քա-
 ջութին, զբացումն կօղիցդ, զբե-
 ուացն զկարծրութիւնն, զհայհոյու-
 թիւնն . զի վասն մեղաւորացս յանձն
 առեր զամենայն :

Յիշեա յիշեա մի մոռանար, կե-
 նորար, որ վասն յանցանաց մերոց
 զեղի ելին առ հայր կարգացեր, և
 ապանողացն քոց խնդրեցեր թողու-
 թիւն : Յիշեա յիշեա և զխոնարհումն
 պարանոցիդ ՚ի մերայ խաչին, զա-
 ռանգումն. հողւոյդ, և զհեղումն ա-
 րեանդ, զսպաստաւտկալիլն և զի
 կարդ մեռելոց անկանիլն, զպքնիլն ՚ի
 տապանի, և զյարութիւնդ առտու-
 ծապէս . զի վասն կորուսելոցս կրե-
 ցեր զամենայն կիրա տնօրինական
 խորհրդեանդ, որ միշտ և եիբ ես
 և կեաս յաւիտենից ահաւորդ Աս-
 տուած :

Եւ արդ տէր Յիսուս յնքնին և ան-
 ասիման և բարերար, զինչ արարից
 հէքս և եղիկցիս, հողս և մոխիրս և
 անարժանս, ոչ առաջի առաւածու-

Թեանդ միայն, այլ և զազրալի և
 րևի տեսիլս ամենայն գործոց քոց և
 և արտաքսեալս 'ի կենդանապան
 գոյից եօթնակացեալ կենցազոյս,
 դատապարտեալս 'ի ընաւիցս առ-
 տէն, և զյաւիտենական տանջանացն
 ստանձնեալ զկորուստ: Այլ թէ ո
 զորմիս աստուածաբար ըստ քում
 անձառ տեսչութեանդ, և ոչ գրեա 'ի
 վերայ իմ 'ի զուր զանօրէնութեան
 քո խորհուրդ, և համիս մեծազոր
 առնել զփառս ճոխութեան քո 'ի
 հանուրս ամենայն, կարող ես փա-
 խարկել զիս յառաջին բարութիւնս-
 ոչ ասեմ 'ի շնորհան օրգէգրութեանդ
 յորմէ արտաքսեցայ, այլ միայն 'ի
 սարկացաւարկութիւն. ոչ 'ի հարա-
 զատ ընտանութի յորմէ տրոհեցայ,
 այլ յեաթն տնանկութիւն. ոչ 'ի հա-
 զորգութի երկնաւորացդ հանգիսի
 յորմէ արտաքսեցայ, այլ 'ի ծառայ-
 ութիւն տնարգաբար գոցին ծառայ-
 ակցոցն. ոչ 'ի հրաւիրեալ երկնաւոր
 հարսանիս գերազան փեսայիդ, այլ
 յայնժամիկ որք արժանաւորին հայ-
 ել 'ի փառս նոցա: Ոչ 'ի բանակս

քաղմերոցն՝ ի յաւադասան երրորդա-
 կան տեւչութեդ, այլ ի ստորինս յայս
 Յերամն վերջացեալ մշակացն. ոչ ի
 սեզան երանաւէտ արքայութեանդ,
 այլ միայն ըստ արտաքսելոյ շան՝
 արծանի լինել փշրանաց անկելոցն.
 ոչ ի հրճուումն տնկոց դրախտին,
 այլ մերձ ի հրեղեն ցանդ օրորէա-
 փակ պարսպին: Ոչ միայն այգմա-
 մնայնի, այլ այնչափ միայն ողորմեա
 զի հնար լիցի ինձ յահագին և յան-
 ներելի գեհնէն պրծանել, և յան-
 եղջ յանտագման և յանթիւ պատու-
 հասիցն ապրել շնորհիւ և ողորմու-
 թեամբքս, որ եռ օրհնեալ յաւի-
 տեանս:

Գ.

Յիւր Աստուած զօրութեանց, ա-
 հաւոր, քարձրեալ, հզօր, անսկիզբն և
 անբաժանգահելի. արարիչ ամենայն
 եղանակութեանց վերնոց և ներքեոց,
 ետեմն անբաւ, համբարձեալ, յան-
 սկնարկելի յաւիտեանս, անդարու-

նակեղի կից և անեղից, խնամքով
 ինքնադոյ, անհար ամենայն մտապ
 սլացմանց, հեռացեալ 'ի բնութենե
 բալորից, ինքնասահման անեղելու,
 թեան, անպատճառ յաւիտենական
 նուութիւն, անշարժ մշտնջենաւորութիւն,
 յաւիտ միշտ ինքնութիւն,
 անհետացեալ 'ի կարծեաց ամենայն
 հոգւոյ, անքանակ և անորակ, անտե-
 ղի և աննմանութիւն, անձե և անա-
 նուն, անօրինակ և անտեսիլ, փա-
 կեալ արտաքոյ յուզման ամենայն
 զգալեացս : Եւ աննկատելի բնա-
 ւիմբ որ ինչ եղելութեանցս են տե-
 սակք, յորոյ աներևոյթ շարժմանէ
 կամացդ անդոյութիւնք 'ի գոյութի
 փոխարկեալ ըստ իւրաքանչիւր սե-
 ոի մասանց, բաժանեալ առին ըզ-
 տահմանս բնաւին եղելութիւնք ա-
 մենազօրից, և յակնարկութենէ ան-
 սահման տհաւորութեան փառացդ,
 հեղեալ անբաւ հրեղինացք բանակք
 տարածեալ կալան զանժամանակի ե-
 բանաւեա աշխարհացք զանեղութիւն,
 զոր պարզեալ որդեցեր գե-
 րազարգիցք հանգիստբան : Եւ 'ի

Զարմեւ չբժանց ահաւորիդ Աստու-
 օրոյ, հոսեալ՝ ի հանուրս ծայրագոյն
 լուսոյդ ճառագայթ, զանպատրաստ
 խորացեալ խաւարին հալածեալ
 նսեմութիւն, կենդանածնեաց ըզ-
 քողորիցս տեսակ, և ողորմութիւն
 նախաճառական սիրոյդ յանճառ
 հաւթենէդ թափեալ, ելից հոգւով և
 իմաստութեամբ, շնորհք և զօրու-
 թեամբ զամենայն արարածս, որ
 նկարակերտեալ ի քումէ հրամանէդ
 եկին ի մէջ: Որ անբաւդ ես և
 անեղ և անասեղծ, աննիւթ և աննմա-
 նութիւն, որոյ զանունդ միայն ոչ
 բարձրութիւնք և ոչ խորութիւնք,
 և ոչ ժամանակք և ոչ որ ըստ մեզ
 կարող են կրել շնորհիւ և բնութիւն
 միոյ որդւոյ Յիսուսի Քրիստոսի,
 բխող եսկանի հոգւոյդ իսկութիւն
 և լլուցիչ ողորմութեան, անկանիմ
 առաջի անհատ հաւթեանդ տմենա-
 ստեղծիդ անծայր անգունդս անօրէ-
 նութեան, և աննկատելի խորխո-
 րատս վէին յաւիտենից, հայցեմ՝ ի
 հանուրց վերատեսչութենէդ վհա-
 տեալ վսերային վերամբարձեալ

ծովն անստորացնց շանորդիս, չա-
րեաց: Ստացիր ամենազօր քեզ առ
նունն աստուէլ առ իս յաւաստեաց
տեալ Թշուառիս նորոգութիւն. հարա-
զցիր մուրհակի պարտեաց յազնա-
համար մեզուցեղոյս, և զարժանա-
հաս վճիռ մահու հոգացա թեացեալ
կալակօք արեան որդւոյ քո սիրելի
ԼոյսԵւ մի փակեր գիմեցոյս առ քեզ,
զառապասա սրահի կենացդ յարեմ
զանգննելի զանխարհելի՝ զանխնայա-
լի աստուածութեանդ. ողորթութիւն
դքունք քո բոցցի բիւրաստաթիւ
պարտաւորիս, և զհիւսկօք անաւն քո
սուրբ հրաշապատումն կացա սակա
իմոյ սասակավէր պարտաւորեղոյս՝ ի
բոլոր բնութիւնս քո արարածոց, զի
անսահման է ձիր պարգեաց ահա-
ւորիդ Աստուծոյ՝ ի վերայ ահաբե-
կեալ հոգւոց: Մի տրոհեացեա՝ ի բա-
րեաց քոց բազմականացդ, բազմա-
դուծ. մի պահեր՝ ի գանձարանիդ
զնիւթեալ պարտուց իմ անօրեմու-
թիւն: Մի կնքեր՝ ի քսակ բարեացդ
զզազրութեանցս իմ դարշութիւն,
մի տարածաներ առաջի ամենատես

Եւ իսկ զանձինքն կերպարանս չարի
 Լաւորէն ուրեկան խնայ մտացա : Մի
 Հրատարակեր 'ի մէջ երամբ երկնա-
 քաւմար դասուցդ , մի երեւացի մը-
 րութ մեծութեան չարահոտ մեղացս
 'ի տահման անձայրագոյն լուսոյդ . և
 մի : աքճանասցի յիշատակ անցաւո-
 րիս առաջի աստուածութեանդ , ո-
 րոյ անուէդ քակտեալ լուծանէ զա-
 մենայն տիտ աշխարհիս : Մի երկարս
 ինձ զխոյնոյթեալ վերս 'ի մարմնի
 իմում ծածկեսցես , և մի զփառութի
 ներութեան ցաւոցս ինձ անկակից
 մահու մնացուցես . այլ բարձ բա-
 նիւդ ողորմութեան և հնարաւոր
 դժութեամբդ : Հայր մեծի խորհրդ-
 րոյ մեծ խոցուածոյս զօրեղ սպեղա-
 նիս , և կարեմէր կործանմանս բարի
 պլցելութիւն : Մի որոշեր զիս 'ի
 ցնոյ արեան հարաշտտի որդւոյ քո
 սիրելւոյ . և մի վերջիսդ լինիր
 սպամբակելոյս 'ի հրամանէ նորին :
 Մի արկաներ ընդ գաւազանաւ պա-
 տուհասի զպարտապանս գանձուց
 նորա , և մի 'ի գերութիւն յաւիտե-
 նական կորստեանն մատներ զգահա-

վիժեալս՝ ի գերունակայութենէ անշ-
քանակին, մի արտաքանցեա ի գառ-
թէ քումմէ զխորուսեալս, զոր նկա-
տեցին աչք միածնիդ քո վերայ իս-
չին. և մի հերքեր յարտաքին իս-
ւարն զազատեալ անգամս էակցից
քո : Մի կափուցաներ ի վերայ իմ
զվիհն մեծ անըմբերեղի սատակմանն
յազազա որոշմանն իմ ի սիրոյ նո-
րա, և մի յաւիտեան բարկանալ յա-
ւիտենիցդ Աստուած յաւիտենից կո-
րուակերոյս :

Ասան անօրինական անասութեմ
և նախախնամական սիրոյն միածնի
քո յարարածս՝ զանկեալս ի պար-
գեաց շնորհէ նորա ընկալ, և նորա
գեա յիս վերստին զազատութիւն
կտակ որդեգրութեանն այնմից, զոր
առաքեցեր ի ծոցոյ մեծութեանդ ի
փրկութիւն աշխարհի : Ստացիր զիս
քեզ կրկին նոր արարչութիւն, և
զանուն ահաւոր զօրութեան փա-
ռակցին քո որ կոչեցեալ է ի վերայ
իմ, սուրբ արա ճշմարտութեամբ
քով, և մի տար տանիլ գերի ապա-
կանիչ ոճրագործին : Յիշեա զի կո-

ջնջելը զիս յանուն միածնիդ քո քրիս-
 տանիայ, և ծնաւ զիս վերստին ամե-
 նազօր Հոգիդ սուրբ 'ի հարազատու-
 թիւն սուրբ արգանդի . արդ մի կար-
 զնացէ ստունգանել արկուած չարին
 զոյնքան խորհրդածեալն 'ի քէն բա-
 ընդարգուծիւն : Եւ մի զգրուիմ եր-
 քաբզական դաւանութեանդ մասաներ
 'ի հորուստ յաւիտենական սատակ-
 մանն վասն եռանձնեայ միութեան
 համազօրիդ Աստուծոյ, և վասն չար-
 չարանայ քո անստեղծ և անեղծ
 պատկերիդ :

Հայր սուրբ, հայր մեծունց, հայ-
 եաց 'ի քահանայապետ մեծի խոր-
 հրդայդ Յիսուս Քրիստոս, 'ի բանդ,
 'ի ակերդ, 'ի գթութիւնդ, 'ի շնորհսդ,
 'ի բարերարութիւդ, 'ի կերպարանդ,
 'ի կարութիւնդ, յիմաստութիւնդ,
 'ի զօրութիւնդ, յամենակալ աս-
 պուածութիւդ, միասնականութիւդ :
 Որ կամաւ քո զամենայն արարածոց
 յանցանս իւրով աստուածացեալ
 մարմնովն երարձ . և այժմ ընդ ա-
 մենեցուն բարեխօս ևս առ քեզ կա-
 լով սրբել և մաքրել զսպի վիրաց

սուրբ արևածին իւրով, կացուցանել
անտրտա առաջի քո : Արդ հասկա
յիս բարեբարութեամբք անհասաւ.
Թեանդ, անսահման ողորմութիւն,
անկշիռ առատարաշխութեամբք ան-
չափելի . որ քաւութիւն և Թողութիւնդ
ես բազմապարտեաց, Եւրդ
ինձ զանհուն և զանեղբացեալ ան-
րեւութեան բեռինս երկնակառայս
և զծովածաւալ հասումն հեղեղաց
չարին՝ ի վերայ իմ տաքածեալ՝ փա-
րատես արարես բարեբար ըստ քում
մշտաբարի ողորմութեանդ : Հաշ-
տես անոխափալ և հաշտեցս զառա-
քութիւն Արդւոյ և Հոգւոյ՝ ի վերայ
բազմապատիժ պարտաւորիս քան
զամենայն որդիս մարդկան, և ընկալ
զգտանացեալ անձինս պաշտառնս
ըստ քում ամենազօր քաղցրութեդ :

Եւ զիմորդ ես մեղաւորս լի ամի-
նայն յանցանդ կարացից բանալ
զբերանս բազմապատիժ առաջի պ.
հաւարիդ Աստուծոյ, որ մայրս եղի
մեղաց, և կտակ ամենայն անօրէնու-
թեանց, անգունդք խաղաութեան խ-
րոյ, և սապարեղ հանգիստարանի

հնացեալ հրապուրողին : Եւ քամ
որմով ամօթով կայից յանդիման ա-
նէրեայթ զօրութեանդ այդ , յորմէ
գողան անգունդք , լուծանին տա-
րեղք , հալին արարանք , սոսկան
հրեշտակք , սարսափին ամենայն դե-
րագոյական զօրութիւնք հրեղինացն ,
և խուսափեալ երկիւղիւ մեծաւ յա-
հէ հրաշափառ փառացդ տագնա-
պին , և ըստ արժանի մեծութեանդ
'ի յօրհնութիւն , 'ի գովութիւն և 'ի
փառաբանութիւն անտրժան գաա-
նին : Զի երրորդութիւնդ առ եր-
րորդութիւնդ միայն է արժանաւոր
պատուոյդ սահման . և զամենայն ո-
ղորմութեամբ կառավարես՝ անհը-
պելի եղեալ քոյոյդ հետազօտման .
քանզի ամենայն տարրական էութեան
բերան կարկեալ է 'ի քո էա-
կան պատուոյդ արժանաւորութեց :
Եւ յահ և յերկիւղ ըմբռնեալ բը-
նաւս ամենայն , նա և կաճառք հրե-
ղինացն երկիւղալի գողմամբ 'ի քէն
սարսեալ ուղբին . և անճառ բնու-
թիւնք ահեղակերպիցն հալեալ տա-
պակին 'ի հրակիզմանէ փայլատա-

կանց ահաւորից Աստուծոյ զարհու-
րին 'ի Զրաշակերտ անճառ ծայրա-
գոյն լուսոյն, և անըմբերելի պարա-
պատեն զգէմո իւրեանց բոցանիւթ
թեզք: Քանզի եթէ կայր հնաջ
փախտեան, ոչ կարէր կալ երկինք
առաջի քո և ամենայն տարրական
տեսակս. և երկիր զիւ իւրով հան-
գերձ անգնդային, հաստատութիւն
հեղյորյայլ ևս անհուն խորութիւնս
Նա ևս երկնից երկինք թէ ու-
նէին ևս տեղի թագատեան, ոչ հան-
դուրժէր կալ 'ի ներքոյ պատուան-
դանի ոտից քոց. և եթէ գոյր հնաջ
ծածկութեւ, ամենայն բանակք ան-
մահիցդ գիմեալ անկանէին 'ի նա
յերկիւղալի հիահրաշութենէ ար-
փիափայլ ճառագայթից բազմորիւ-
նակ թորման լուսոյդ. և 'ի ձեռին
քում էր և է և կայ ամենայն շունչք
և անշունչք:

Եւ զիմորդ ևս քան զամենայն մարդ
եղկելի եղեալս և անարժանս բնաւ-
ւին երկնի և երկրի տաաջի այգմ ա-
հաւորութեանդ յանգգնիմ կարգալ
զանուն քո սուրբ անաւորք փնճամբա

և անօրէն մտօքս, որ անբարեօէր
 զնւաքն զազրալի գտայ, Թող Թէ
 այդմիկ որ հրեշտակացն բնութիւնքն
 չեն տուրք առաջի քո: Քանզի չեք
 հնար ճառել կամ ընդ Թուով ար-
 կանել զանեզրակամ անսահման չա-
 րեացն իմ յիշատակ, և զհարուածոց
 հոգւոյս տալ զտարացոց: Զի եթէ
 զմիոյ աւուր զչեզեղս միայն բերես
 'ի հանդէս, Թող Թէ զայնքան ժամա-
 նակաց անցելոց, որ յարածամ ան-
 ծայր անդունդք մըրկաց անօրէնու-
 Թեան, երկնաշրջան անբաւութիւնք
 զինե շեղծակուտեալ եղև, կարնեմ
 Թէ ցանկ յաւիտենիտ այս բացեալ
 զբերան իւր՝ առցէ զնա 'ի խորութի
 արտաքին խաւարին, և ամփոփեսցէ
 զնա յանյագ որովայն տարանկացեալ
 տարտարոսին. կամ միայլատակ-
 մունք կիզանողական կայծականց առ
 չորման անշէջ արփւոյն տեղասցեն
 'ի վերայ իմ իբրև զտարափս անձ-
 րեաց: Եւ դարձցի լոյս տուրնջեան
 'ի խաւարի, և ճառագայթք տարա-
 ծեալ արեգականս՝ նետս հրաբոր-
 բօքս 'ի վերայ իմ Թափեացեն: և ոչ

հանգուրժեացէ սաւր բացակեզ երկւ
 նաւորացն բնաւին առ վրէժինգիր
 վրէժապարտիւ ժամանեւ. և կամ
 ոչ ևս անխայեսցէ յիս գաւազան
 բարկաւթեան անբարկանալի բնու
 թեանդ : Եւ եթէ ոչ էր սանձեալ
 ներողութիւն քո զտարերացս և
 ութիւն, փախնուին արգեզք յինէն ;
 և գծոխք ազազակէին կորզել առ
 ինքեանս 'ի ձեռաց քոց զիս կենդա
 նւոյն . զի գառնացեալ մեղգքս յա
 րածամ զգառնութիւն որոմանց ու
 ղորձեալ մթերեցի համբարս առ 'ի
 նիւթ առչորման յաւիտենական ան
 շէջ հրոյն : Զի թէ Ղամէք եօթա
 նասնեկին եօթն եւ վրէժս ըստ իրա
 ւանց դատաստանիդ, ապա անթիւ
 բիւրս թւոցոց չարիս մեծամեծս ,
 տանջանս, դանս, մահո և գեհեանս
 դաժանս պատրաստեալ է ինձ ա
 ռաւել քան ամենայն երամի մեղաւո
 րացն, այն որ յաւիտենական կորչու
 տեանն կրեցին զվիշտն . զի որ անցիչե
 լին և փոքրն է յաչս իմ երևեալ ար
 կածք յանցանաց, մեծ է առաջի քո
 քան զբիւրաւոր պատժապարտացն

Ծանուան : Ձի լցեալ գիտութեամբ
անասանելոյդ շնորհօք՝ ոչ խորշեցայ
և՛ ոչ սրտկառեցայ յերեսաց քոյ ,
և՛ ոչ արարի զբաւ՝ի թարթել աչաց
միայն որ ոչ գառնացուցի զկամս ա-
նեղ երրորդութեանդ : Եւ չարժեցի
զանշարժ աթոռ աստուածութեանդ
հանապազօր ծանուան և անբմբերե-
լի հրահոսանս բոցով յանցանաց . և
աչքքո տեսանէր և ականջքքո լսէր ,
և ամենայն երկնային զօրութեանցդ
առաջի հրատարակեալ յայտնի ե-
րեւէր յանցանք իմ . և ես յարեցու-
թենէ չարին մրրկեալ՝ ոչ զարհու-
րէի , և ոչ ստեկացաւ լիսի գէմք իմ
ամօթալի : Եւ թէ զիարդ ներէր և
համբերէր ահաւորութիւն բարձրե-
լոյդ՝ ես ոչ գիտեմ : Բայց զայս գի-
տեմ , որ թէ ողբան երկինք և եր-
կիր , ծով և խորութիւն անգնդոյ , և
ամենայն բանակք անմահիցդ եղե-
րամայրս լինիցին , չեն բաւական իմ
անբովանգակելի կորստեանս : Եւ
եթէ փոխեսցին ամենայն տեսակք
տարբական գոյիցս մտօք և բնութի-
'ի կերպարանս մարգոյ , աւազ ծո-

վաւ և չիմք՝ անձրեաց հանգերձ աշ-
մենայն շարժողական եռութեամբ ,
համօրէն հարազատք ինձ լինիցին ,
և հանցեն առաջի քո արտօսը՝ հան-
գոցն երկնային և երկրային տիեզե-
րատարած ծովուց , ոչ փարատի եր-
կիւղ յաւիտենական կորստեանն՝ ի
սրտէ իմմէ , եթէ ոչ նշոյշ ողորմու-
թեան քո հասցէ՝ ի թիկունս իմ , զի
քեզ միայն է կարողութիւն փրկեջ
զիս որ բարձեր զմեզս աշխարհի :
Վասն որոյ ամենասուրբ Երրորդու-
թեանդ Հօր և Որդւոյ և ամենասուրբ
Հոգւոյդ փառք և երկրպագութիւն
այժմ և միշտ և յաւիտեանս . ամէն :

Դ

Եւ արդ տէր Յիսուս , տնմահ և
տնմահից թագաւոր , յորժամ յի-
շեմ զառատաձիր պարգևս քո առ
իս , առաւել երկիւղալի զարհուրիմ .
զի ընդ այգիքան բարեացդ այսչափ
անօրէնութիւնս մթերեալ ժողովե-
ցի , որ և ոչ չափ ծովու ի կշիռս ե .

րիւի , գիտնանալէ այնորքէ որ առա-
 լել քան զամենայն որդւոց մարդ-
 կան առ իս բազմացուցեր զսէր և
 զողորմութիւն քմ : Քանզի 'ի ստե-
 նե մօր և յարգանգէ աւագանին ա-
 ռեալ բարձրացուցեր զիս 'ի վերայ
 բազկաց քոց , հարազատ զիս քեզ
 արարեր , և զհայր քո զանգնին և
 զգրհնեալ՝ հայր ինձ կարգացեր :
 Բացեր զամենայն գրունս հողոյ
 շնորհաց առաջի իմ , և հարսնարան
 իսկ Երրորդութեանդ յօրինեցեր ,
 պարսկից հրեղինացն նկարագրե-
 ցեր , և հազորդս աստուածային ընթ-
 րեացդ հրաւիրեցեր , և 'ի բարձրու-
 թիւնս հրեշտակաց և հրեշտակա-
 պետաց հաներ , և առ զուարթունս
 և տերութիւնս հետազօտեցեր , պե-
 տութեանց և իշխանութեանց ա-
 րարեր խմբակից և կաճառակից .
 սերսկից և քերովքից հաւատա-
 րեցեր , նա ևս գեր 'ի վերայ քան զա-
 մենայն իմանալի զուարթնոցն հան-
 գիս՝ հուպ յԵրրորդութիւնդ կաշե-
 լով , ամբարձեր զկնքեալ տիս ա-
 ռագաստոցն առաջի իմ , 'ի մասն որ-

դեպքում մեծակին մեկադրելով՝
մատամբդ այդ՝ որով նկարեալ եղև
երկինք և երկնայինք, գրուեալ կայ-
լակացեալ արեամբդ այդ որ հոսե-
ցաւ յաստուածային կողմից: Յայս
նեցեր զանկապուտ գանձդ հայրա-
շարժ էական տերութեանդ, և հա-
ղարապեա խորհրդոյն անհատ, և
ժառանգորդ մեծութեանդ տհաւո-
րի, զոր խոստացար լինել հայրա-
խնամ սիրով. և ոչ արդեւցեր յամե-
նայն բարութեցդ յանբաւութիւնդ,
այլ անձնիշխան կացուցեր զիս,
յորս անարկելով ցանկալի քան
զհանուրս երեւցուցեր ըստ քում ա-
ռատածեանութեանդ զոչ արժանիս
կենաց:

Եւ ես յայդմ անբաւ բարձրու-
թենէդ կամաւ խանարհեալ անկայ
'ի տիղմ և 'ի գռեհս մեղաց. և գիտ-
խանակ այդմ անճառ լուսոյդ ուր-
ամենայն բնութիւն հրոյ և լուսոյ
բնաւին երեւալ յարարածս յամե-
նայն ժամանակս՝ երեւալ առ այդ
իրբե զփռչի անարդ խոսոյ: Եւ գիտ-
խանակ սիրոյ երկնից արքայիդ զիրկս

արկի մահաբեր երկանց կենցաղոյս,
որ է սառուեր և երազք զարթուցե-
լոց, ունայնութիւնք սւնայնութեց
և վիշաք հանապազորդեան: Եւ խրա-
խացայ 'ի գիրկս որջացեալ օձին, ո-
րոյ թոյնք գաժանութեան կիզեալ
զարարածս անձին հնոցի գործեաց:
Եւ ցանկալի եղեն ինձ առօրեայ
գառնութիւն մրուր մեղաց հոսա-
նուտ բնութեան քան զանհամեմատ
սւրախութիւն երկնաւոր հարսնա-
րանիք և զտեսիլ անճառ ճառա-
գացթի հիւսիսաշուութեան բազմեւոյն
'ի փառս ահաւորութեան բարձրե-
լոցք, որ բնաւ ամենայն մեծութիւն
բաշտից կենցաղոյս և ցանկալիք ա-
չաց և մտաց իբրեւ զսառուեր երազոց:
Հոռեցայ սահեցայ անկայ եղկելիս 'ի
յաւիտենից գերազրութենէք ամ-
բարձման անճառիցն 'ի յանքակ խո-
րութիւնս խորոց, որ անգունգք
անգնգոց իբրեւ զերկինս երկնից 'ի
վերայ իմ բարձրացեալ կայ: Եւ
փոխանակ ակնարկելոյ ծայրագոյն
լուսոյդ՝ ոցք որ բնաւին բնութիւն
լուսոց և հրոց որ եղեալ է յարարածս՝

իբրեւ շաշտփեցի մէջ Թաւաճրատաւան
 և զգլխարդեան կարծրութիւնքն ա-
 ո ի զյաւիտենական կորստեանն առհ-
 մանս որ կիզու զհուր իբրեւ զխալն և
 առ չարութիւն որդանցն 'ի նմանէ
 հասեւոց զոր պատրաստեալ է սա-
 տանայի և կամարարաց նորա՝ ամե-
 նայն Թոյնք սողնոց որ 'ի կենցաղս
 եղեալ են և լինին քաղցրագոյնք նն-
 քան զճաշակ միոյ ջուրոց Ծարաւոց
 անձրեաց : Եւ փոխանակ պտղոց ան-
 մահական գրախտին և խրախուժե-
 երկնաւոր սեղանոյդ և երգոյդ ան-
 մահից ճաշակեցի զկայծակունս հրոյ
 փհհհնին , և արբի զյորձանս բոցե-
 ղին գետոց , և լալ աչաց և քրճեւ
 ատամանց եհաս ինձ բաժին , և առ-
 չարումն առաւոյ արտաքին մրրկացն
 խաւարի եղեն ինձ հանգիստ : Եւ
 որովայն անշէջ բոցոյն որ 'ի գոգո
 իւր գրաւեաց զգլխագորան նզկե-
 լիս , և ըմբռնեցայ փախուցեալ յե-
 րեսաց ահաւորիդ և անկայ 'ի բաժն
 վարմից տարատարտին . առ առաւ աչնի
 տապակաց որ իբրեւ զպաղունն ձմե-
 րայնոյ է՝ համարեն Թոյնք գանձու-

Թեան հիւփայտին տառնամանեայն
 իբրեւ զհուր բորբոքեալ երեւի առա-
 ջի բնութեան տարտարոսին, յորոյ
 յարտական սատակման անկեալ կամ
 առաւել ևս պատժոց արժանաւորոս:
 Վրիպեցայ մերժեցայ յանպա-
 տում և յանխմանալի բազկացոյ յան-
 նկատելի ահաւորութեց երեքսըր-
 բնից փառացոյ, զորոյ միայն զէու-
 թիւն հրամանատարի միոյ ոչ կա-
 ընն բովանդակել երկրային բնու-
 թիւնքս: Եւ քակտեալ լուծանին
 յարտափայլմանէ փայլատականցն
 հրանիւթիցն հոգեղինաց, որպէս ե-
 րաւք երկնաւորացն յահեղահրաշու-
 թենէ փառաց քոց. և ամենայն երկ-
 րաբարշքս պատրանք են պատրողին
 և առասանք կապանաց վարմից անե-
 րեայթ խորացելոյ բանաին և պարա-
 ւանգ յաւիտենից կորստեանն, յեցք
 և մեքք շարաւոյ ժայթքեալ որ-
 գանցն, զորոյ զհետ երթեալ եզկե-
 լիզ կամակոր մտգ՝ զայնքան տաղտ-
 կութիւն գառնութեան քաղցր ՚ի
 վերայ իմ վարկանէի պատահումն:
 Եւ յանգունգս խորոց հրամած նսե-

մութեանցն այն հրմուկի փոխանանց
 վերնագունի անճառելի խրախուժե-
 փառացդ, որ ոչ ական տեսանելի է
 և ոչ ունկան լսելի և ոչ 'ի միտս
 մարդոց անկանելի զոր պատրաստե-
 ցեր սրբոց քոց, աննախանձդ Աս-
 տուած ։

Եւ արդ ես տարակուսեալ առաջ
 նապեալ 'ի տոռունս մեզաց հնգեկնի
 զգայութեամբս՝ զխաւտեան կորչու-
 տեանն գրաւեալ գատակնիք՝ ան-
 պատասխանի եղեալ առաջի ահա-
 ւորիդ, զինչ ասացից և կամ որով
 ամօթով բացից զբերան իմ և կամ
 որով մազք զանչափ յորձանս մրջյ-
 կաց ծովուս բերից 'ի համար առաջի
 ծածկագիտիդ, որ և անգործքն ես
 հրատարակեալ երեին առաջի քո ։
 Զի մ' կռէ զտես յաւիտենից բաց
 'ի քէն տէր, և մի բերէ 'ի թիւ ըզ-
 ծփումն տարածման աշխարհ ծովու,
 եթէ ոչ ամենակարող զօրութիւն
 քո և ամենազօր ձեռն քո, անեղգ և
 անհնարինդ երկնաւորաց և երկրա-
 ւորաց ։ Քեզ ամենայն ինչ հնարա-
 ւոր է, և հազար ամեն իբրեւ զմի որ

րե մի օրն իբրեւ քհաղար ամ համա-
 րեալ է զքեզ յաղարմութիւնս և 'ի
 դիմութիւնս : Մի նշաւակ չարեաց
 կոչուցաներ զիս 'ի մեջ երկնից և
 երկրի, և մի արմատացի 'ի միաս ա-
 մենաղորմից վասն իմ նկարումն չա-
 րեաց : Մի տարադիր առնէր 'ի մա-
 տենի կենացդ զոր նկարեցին մա-
 տանք քո օծմամբ իւզդն օրհնու-
 թեան, և մի զօրգեգրութեան կը-
 տակն իմ տար 'ի ձեռն թշնամոյն
 պագարութեան : Մի զիշխա ապիմ-
 րամբին իմովս ճանրացուցաներ, և
 մի տար դերի վայրենական գայլուն
 զսիրելի ծնունդ սուրբ աւաղանի
 քո, և զնախկի գաւանդս եղեալ
 երբօրգական շնորհիգ : և մի տալ
 ճարակ յաւիտենից հրոյն զոր ներ-
 կեցեր արեամբ մարմնով, և 'ի գինս
 արեան էական աստուածութեանդ
 զբեցեր : Զօրացս զաստուածային
 կամս բարեացդ 'ի վերայ իմ որպէս
 'ի հեռեւումն մարմնաւորութեանդ
 զօրացաւ, և համարեա կրկին 'ի վե-
 րայ իմ զկիրս տնօրէնութեանդ կա-
 տարեալ : և առաւել արարչութիւն

և հրաշագործութիւնն ինձ յայտնեալ
յերկինս և յերկրի զի կարող եմ : Եւ
մի յազմեացէ նկուն եղեալն՝ ի քառմ
անսահման զօրութենէդ . և մի արեւ
ձանապղի մթութիւն խաւարին : առ
ռաջի այգմիկ , որ և զհրակիզեչ բըն
նութիւնս հրդեհեա . և մի կիւղցիկ
բոց հրաթոյնք կայծականց բանաստեղ
կութիւն զանծայր ծովդ աննշանակելիս
և մի յանեղբական յօրձանս քո տրչ
ծարժեացի այրումն բոցոյ նորայ . Եւ
կապուսցէ մէգ տարբերական զանբաւ
տուեր լոյսդ արեգականդ արգարտա
թեան , և մի երեւեացի անհուն խորութիւնք
սանդարամետականին գեր ի
վերոյ բարձրութեդ այգ , որ բիւրք
բիւրուց և հազարք հազարաց արե
գունդք անգնդոց ի ներքոյ քո փա
կեալ կայ . և մի զանփափոխելի կամե
քո բարի շրջեր ի դառնութիւն վաղն
որդւոյս կորստեան : Զի զինչ է մէտ
մի փոշւոյ առաջի քո , կամ տերեւ մի
անկեալ ի ծառոյ , որ և ոչ ամենայն
արևարածոց յանցանք այնչափ երեւի
առաջի ողորմութեան քո :

Յիշեալ յիշատակդ յաւիտենից ,

զանազանն անքն յաւիտենից, յորս
 ոչ հետապտեցին երկնայինք և երկ-
 րայինքս, և արկ առաջի գթութեանդ
 անբաւական զիջումն քո վասն մե-
 զաւորացս 'ի հայրական ծոցոցդ: զի
 վասն մեր ազգաբայար, անբովան-
 դարելիք երկնից և երկրի, և զհան-
 գեա մարտիրոսական կրից կրեցեր
 վասն կորուսելոցս 'ի կորստական
 աշխարհէս, և անճառ մեծութիւն
 տառայար քեզ վիշառ չարչարանաց,
 և սպառիւք անզուգական, զթուքն և
 զսպասակն, փառքդ անքնին զմահ
 խաչին, և խրախուծիւնդ անհամե-
 մատ զճաշակ գառնութեան լեզւոյն,
 և բովանդակ զպարտիս ամենայն
 յանցանաց մերոց մարմնովք քո
 բարբնի, բարձրութիւն անհասու-
 թեան հօր: Մեռուցեր զանմահաւ-
 թիւնդ ընդ մեզուցեկոցս 'ի գիրկո
 ետեան ծնողիդ, և հանապազօր ևս
 զնայն խորհրդածութիւն մահաւ քո
 կատարես՝ անծախադարս պատա-
 րագեալ յընդհանուրս արարածոց,
 անարաւ գառն Արտուծոյ և ծոցա-
 ծին ծնունդ հօր հանգերձելոյ աշ-

խարհիդ : Անիտիոխսելի հաւթեամբ
մտանես ընդ ամենայն գրաւնս , և
մերձ 'ի բնաւս կարկառես զձեռն քո
'ի կանգնումն ամենեցուն : Բաշխես
զմարմին քո 'ի ճաշակս սովաբեկաց ,
և հեղուս զարիւնդ 'ի մարբութիւն
մեղապարտեալ անձանց : Սկանջ քո
'ի վերայ շրթանց ամենայն կենդա-
նեաց , և արդարութիւն քո լռէ զհա-
ռաչս սրտի հեծութեան հանրական
եղելութեանս : Եւ յաղաքս անպատ-
մելի և անճառ սիրոյ քո առ որդիս
մարդկան՝ այժմ ևս բազկատարան
'ի վերայ ամենայն խաչի հեղուտեալ
բեւոզք անմեկնելի կաս առաջի ա-
հաւորութեան առաքելն քո յաշ-
խարհս : Վասն պարտեաց մերաց
բացեր զիող հրահոտան աղբերդ , և
ճաշակ լեզւոյն և քացախին ետ-
կան լուսոյդ հուպ 'ի շրթունս ճաշ-
ոխ . և պարանոց ամենազօր տէրու-
թեանդ խոնարհեալ առաջի անդն-
նելի հարազատական ծնողիդ և ետ-
կից հոգւոյդ տրտօսբազոչ հառաչս
մամբ ընդ մեր մեղաւորացս խորս
հրրդաբար աղաղակես զեկեկին : Եւ

ամառանկ արգեացո իսկ եղևալ բն-
 րան տանս՝ հայր մեղաց յերկինս և
 ասալիք քո . զի 'ի ձեռն աստուածաց
 ին ներգործութեանդ 'ի հաշտու-
 թիւն մեղ. դարձցի հայրական փեռ-
 չութիւնն , և գտանացեալ կեանք
 մեք զկենացն յաւիտենից առցին
 դատականիք : Եւ որ այդչափ անքն-
 Նելիք և անխմանալի ակեր քո զօրա-
 ցեալ եղև յազգս արգեաց մարդկան ,
 մի միայն՝ փափեր ինձ զընդարձակ
 դառն բարերարութեանդ , և 'ի կը-
 շիտս արգարութեան քո արկաներ
 զգազրալի կենաց իմաց զպարտս չա-
 րեաց , որ թողեր զստկոսիս բիւր
 աստղանդաց բազմաց ըստ իւրաքան-
 չիւք մասին . և զմեռածսան ժամու-
 մշտեացն զվարձն քեզ առատատրե-
 ցեր ըստ քում մեծութեանդ . և զնո-
 թանասնեկին եօթեանց յանցանս ոչ
 յիշեցեր որք հայցեցին 'ի քէն . և
 զտապարն յանպտուղ թղենւոյն ար-
 գեղեր՝ բարեգութ երկայնամիա ընալ՝
 մնալով պտղոյ : Ոչ հնձեցեր զորոմն
 աստղանիչ սակս հասկոյ ցորենոյն
 որ 'ի մէջ անբաւից , զի մի խլեսցի

ցորեանն ընդ նմին : Գրեցեր որո-
 տարազ մեծ զներեկէս այրւոյն , և
 զխաթուածն արտառուաց կնիւն մե-
 զաւորի համարեցար իցրե զհոսանա-
 անձրեաց : Զբարբառ աւազակին
 երկնաբարձր տաղաշխարութի և ըզ-
 հառաչումն անառակին ընկալոյց
 քարձրացոյն քան զհրեղինաց փա-
 դարանութիւնն . զի ոչ գոյ կշիռ և
 չափ օգորմութեան և սիրոյ քո . որ
 և յապտուածութիւնդ քո՝ ոչ խնայ-
 ես , այլ ճշմարտապէս ի զինս միոյ
 մեղաւորի յամենայն ժամ տաս ըզ-
 քեզ ի սպանդ մահու . և դու նոցն
 ինքն Աստուածդ ես , և ամբ քո ոչ
 անցանէ , և այլայլութիւն ի քեզ
 ոչ գոյ , և քեզ և հօր քում ամենա-
 կալի և աւրբ հոգւոյդ փառք և եր-
 կրթապարութիւն և գոհութիւն այսմ
 և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

Ե

Յիսուս Քրիստոս Աստուած մեր
 փրկիչ աշխարհի, որ բարձրացար
 վրան պարտեաց մերոց 'ի վերայ խա-
 ջին, և տաքածեցեր զաստուածային
 բազումքս քո 'ի վերայ նորա 'ի սակս
 մեղաւորացս, որ պատարադեցար
 ընդ ամենիցուն ևզնդ Կարարակ և
 ուրախ արարեր զերկնային քնութեա
 ընդ այնոսիկ որ 'ի տար լատնեցին
 զմեծութիւն կապտակց երրազքեաց
 միութեանցդ յերամարտոցից: Եւ յա-
 ռաջին ճակութին անեալ կացաւցեր
 ամենայն զարգուք զքաղքացեալս մե-
 զոք՝ քո ճշմարիտ մարգկոթութիւնդ:
 Արդ յիշեա յիշեա անհրապնելի բը-
 նութիւն Հօր, զյոյժքան խորհրդա-
 ծութիւն անքննելի խորոցդ, և մի
 հերքեր զիս 'ի տրագ 'ի հասե քամ-
 մէ . այլ հնարանորեա փրկիչ եղին-
 լոցս յահագին աւուրն յանճատելի
 դատաստանաց քոց: Աւան սկսոյ
 ծնողին քո թեկուհւոյդ երկնից և զը-
 բութեան զննարանի հրախիչ սե-

զանոյց արիւնեաներկ սուսերից յա-
 րում մածար միածինդ Հօր, և վասն
 գրկակցութե գերագոյից ընդ ան-
 հաս էութեան առաքելն քո և ներ-
 գործողն քո Հոգւոյդ ողորմեա պա-
 հաովիժեալ գերւոյս, և անցո՛ւ ըն-
 սաստ պատուհասի հրաժորձական
 աւուրն 'ի վերայ իմ: Մի ընկենալք
 զիս 'ի բերականքեալ անտահման խա-
 րութեան անյիշելի յաւիտեանեան
 անհուն վէճն, և մի մատներ յադա-
 կից տոչորման տապահաց անդըն-
 գային Թանձրաման խաւարին: Մի
 բանար ընդգէմ իմ զաշխարհակալ
 զբերան գեհննին, և մի յանյազ ա-
 րովայն հնացեալ օձիցն պարտան-
 գեր զիս բացեղէն կապանօքն: Մի
 բարձրացուցաներ 'ի վերայ իմ քղ-
 զաւազան բարեփոխեան քո, և մի
 շնորժեր զաւր հրեղինացն յանրա-
 պատ պարանոց իմ: Մի յորձանա
 անեղբաւեան բորբոքեալ ծովուն խա-
 րացելոյ ծածկեր զլաքացեալս շա-
 րեօք, և մի 'ի բովս հրահոտան
 հրդեհն զնիւթս եղիկի կիպղա-
 կան կայծականց: Մի 'ի քուրացս

անխմանալի հրահալոցացն փորձեր
 զգործեալս արեամբ քո, և մի արկա-
 ներ 'ի վերայ իմ զկարծրութիւն
 խառութեան այնմ մթաղին որ կի-
 ղիչն է հրոյ բնութեան: Մի հաներ
 զիս 'ի մեռազս ապականութեան
 տրտալքին խաւարին, և մի փակեր 'ի
 ներքոյ անգնդային հաստատութեն
 'ի գուրան գաւնաստեալս, աւտի
 հրեղէն որդանցն երամքն հոսին և
 աղխարհակցիս ծանրութիւն, ուր ա-
 խեալ գրունքն կնքին: Մի տար տե-
 սանել ինձ զահագնակերպ կերպա-
 բանն այն՝ որ բիւրակերպ տեսիլք
 անքննելի տանջանացն յաւիտենից 'ի
 նախնեարադրեալ տեսանի, և մի 'ի
 մասն վիճակի հրաւիրելոցն 'ի նոսա
 գրեր զիս: Մի յերամս ահեկացն կա-
 ջաւցաներ զիս, վեցկէջ, և մի հրեղէն
 կապանքն ապրադրեր արտաքս քան
 զալցելութեան քո սահման: Մի հեր-
 քեր յարտալքին խաւարին խորան
 զնգիւնի անձն՝ իմ, և մի փակեր 'ի
 վիճակ յայն որ անհաս 'ի մարմնա-
 ւորաց մտացս մնայ, և ստակաղի ևս
 հրեղինացն իմանի: Մի յիշեր զիս 'ի

հանգէս կորուսեցան ահեկանացն,
 և մի անպատրաստիս բնաւին զտա-
 կեր զառապատ հարմարանիդ եւե-
 նաց : Մի՛ տար ճարակ հրոյն յառի-
 անից, և մի արծարծեր զգառնաւ
 թիւն գեհեներն իմով անգնդահոյն
 շարեւոյն : Մի՛ 'ի տապակս անե-
 րեայթա խորացեալս սանդաքամիւ
 տականս բարկութիւն հոսման տա-
 չորեր զարժանատանջ անձն եղիւ
 ւոյս . մի զժայթքումն չարահոս մի-
 զացս տարածաներ 'ի տեսիլս ամե-
 նայն մեկեւաց : Մի՛ զկայծակունս
 բարկութեան հոսման հրեղինաց թա-
 րազուցաներ 'ի վերայ հրաբորդոյ
 մարմնոյս, և մի զանթա յորգատա-
 րաթի փայլատակմանց արշորման ան-
 շեջ արփոյն շեղակուտեր զանձամբ
 մեղաւորիս : Մի՛ 'ի բովս բորբոքեալ
 ժանեաց հրաթոյն օրիցն ընկենուր
 զիս աէր իմ Յիսուս . մի բանաբ ընդ
 գէմ իմ զբերան հնացեալ վերայ-
 ին փրագին զոր ոչ բաւէ ըսու-
 լորոյք արարածոցս : Մի՛ բերեր 'ի
 հանգէս առաջի ահաւոր բեմիդ զա-
 հագնալուր հոսումն հեղեղաց զա-

րիս, և մի տաղտկացուցաներ զահա-
 ւար տեսարան հրաւիրելոցն 'ի տե-
 զան քո սուրբ: Մի հրապարակեր
 զճածուկս անօրէնութեան իմոյ ա-
 թաղի ամենատես հրապարակիդ, և
 մի զատառածային բարբառդ 'ի դառ-
 նութիւն կորստական տանջանաց 'ի
 լսելիս իմ հասուցաներ: Մի անտե-
 սիլ կացուցաներ զիս յահեղահրաշ-
 փայլատակման փառաց քոց, և մի
 զսկեր զիս յերանական ձայնէ հա-
 մախանելոցն ընդ առաջ քո տեր: Զի
 թեպէտ և անարժան եմ ըստ գոր-
 ծոց իմոց, անբաւ և գառնատեսիլ և
 անօրինակելի տանջանաց քան զյա-
 վանելից եղելոցն 'ի քէն, այլ յան-
 զբաւ զթութիւնդ և յաղորմութիդ
 նմ' ապաւինեալ որ 'ի վեր և քան
 զխարժիս ամենայն հոգւոյ. և բաւան
 հարկանեմ զայդքան նախախնարա-
 թենեդ, որ գեռ ես 'ի վերայ ամե-
 նայն խաղի հեղուսեալ բեկառք և
 վերաւորեալ անգամաք խորհրդա-
 բար կաս առաջի աներեկոյթ զօրու-
 թեան Արարածոց քո Հօր, և պա-
 տարարիս անժախարհոյ յընդհա-

նաւրս ամենայն, զի զանքմբերեղի
տանջանան արատուհասից քոյով առ
տուածացեալ մտրմնովք բարձեր, և
բառնաս միշտ և յաւիտեան, միջնորդ
և բարեխոս երամի մեղաւորաց կա-
լով առ Հօր քո օրհնելոյ: Եւ գու-
նոյն ինքն Աստուածդ ես, սահման
ցեթութեան և ողորմութեան, և ոչ
միտմտիմն միտք քո 'ի բարեացն
թեւարկութենէ, և անթարթեղի ակ-
նարկութիւն նկատես յայնոսիկ օրք
հաւատով հային 'ի քեզ. և ոչ պահես
ոխոս յաւիտեան և ոչ յիշես զբան-
ցանա գործողացն առ քեզ: Որ զանա-
ցեալ հնացեալ զձանձախարիթ չա-
րեացն որակութեամբ չբլնա 'ի ձեան
ազխտակութիւն, և զներկեալս արիւն-
լութեա մեղքք ըստ կարմրութեան
որդան արեգակնմովայլ ջահաւորես:
Որ զլինմա ազբերացուցանես, և ըզ-
բացեալ բերանս աշխարհակուլ ծա-
վու սանձես աւազով, զի ամենա-
կալ իմաստութեան քո ոչ գոյ բառ:

Վասն որոյ ազաչեմ զահաւոր և
զամենակար զօրութիւննեզիդ, գործ
'ի յիս 'ի բիւքամիւ կործանեալս,

յանհուն և յանբաւ խորխորաս ան-
 կեալս, յանկանգնելի գլորեալս,
 յանհաստատ տասանեալս, յանբը-
 տըշէնելի խորտակեալս, յանյուսապի
 ահաբեկեալս, յանգառնալի վարա-
 սեալս, յանսահման չարալլկեալս,
 յանմիտութար սգալեալս. զոր քո
 միացն է սփռփեւ, բժշկեւ և միտութե-
 րեւ: Բր զաստուածութիւնդ քո սչ
 շատ համարեցար ազեղանիս միբացն
 Եդամայ արկանեւ, հայեալիս այնմ
 պթութեամբն՝ ձեռն կարկառեւ ըստ
 այնմ բարերարութեանն. մերձեցիր
 'ի խնդրուածս իմ ըստ քում պար-
 դեատուր շնորհիդ: Բզորմեա անկե-
 լոյս 'ի ձեռս տւած զակացն. ալցեղու-
 լէր մեղորեղոյս, մերկիս և սովորե-
 կիս. թող ինձ զպարտիս տազան-
 գացն պահեալի, թագաւոր երկնա-
 ւոր. վասն զի 'ի յամեւք քո յանտարր
 աշխարհն՝ արբի զյաժմէն դառնու-
 թեան մահաբեր կենցաղոյս և թըմբ-
 րալից քնոյ դառնութեան, ննջեցի
 անզայտարար և 'ի քումմեմի, և ոչ
 ունիմ սուղ ինչ սակս անտեսու-
 թեանն հարուցանել: Ալասն զի ան-

պատրաստ եղեալ 'ի տան գանձարա-
նի քո՝ աւար տոբն գողք և առաւ
զակք զվթերեալ կապուան . և 'ի
վերայ այսր ամենայնի մեկեղին զմեռա
խմ յարիւն ծառայակցացն խնոց , զա-
րոց 'ի սպաս պաշտման կացուցեր , և
ոչ զարհուրեցայ 'ի պատուիրանաց
բարձրելոյդ : Թողեր ինձ զպարտա-
հինդ հարիւր գննարին , և ես սակա-
խերեկշի միայ խեղդ արկեալ 'ի պար-
տապանաց խնոց պահանջի : Զյամը
ցանս եօթանասնեկին եօթանցն բիւք
անգամ շնորհեցեր ինձ օր ըստ օրե ,
և ես 'ի վերայ մեղաւորաց ոչ ան-
խայեի , այլ տոյժա տոկոսեաց ար-
կանէի : Ետուր ինձ երկարածիդ
ամս քարուծե՛ք՝ պատրաստել ճանա-
պարհ գալտեան քո և օթեվան տա-
րամետեալ հինաւորացդ գտանել , և
ես 'ի ներհման անցուցի զամենայն .
եհաս ժամանակ՝ և զարդայութիւնն
սուրդք զմեռնեցին : Երբեմն՝ եղե-
քաղրառ եթե ահա գայ վեցայ , ես
գեռ ևս թմբեալ 'ի մահի՞ն ոչ ընդ-
ոստեաց : Մտին յատագաստ հաքմաւ
րանին որ զլաորակա իւրեանց ար-

Ժարժեցին արթնութեամբ, և փա-
 կեալ տխալ կնքեցան գրունք, և
 հասաւ մին յաւիտենական ընդ-
 մեջ իմ և աշխարհին կենաց : Այս
 որոյ ոչ ունիմ պատասխանատու-
 թիւն առ քեզ . զի ինձէն դանձեցի
 զցառնութիւն տարապիտին և ըզ-
 կայծակունա հրոյ գեհնոյն, և կար-
 կեալ է բնութիւն իմ յահաւոր բնոյգ :
 Գտին զցանձգ կենաց յորում ապա-
 տէին, հապն աւետեացն որում ըզ-
 ձային, տեսին զայն աշխարհն որ
 ամենայն տիեզերք զաշխարհումն
 միայն ոչ արժէ : Ասին զայդ պար-
 զեզ զոր երկինք ոչ տանէին . զչե-
 ցան զփառս լուսոյ որ ամենայն յա-
 վիտենից ճառագայթէ առջի նշոյնի
 մից նորա իբրեւ զխաւար համարենալ
 է : Ետուր նոցա զիմաստութիւնդ
 հօր և հոգւոյդ և խորհրդակից ա-
 նեղ Երրորդութեանդ . եղեն ծած-
 կեալ ընդ ամենազօր աջով անգրաւ
 փառք 'ի մշտնջենաւոր և յամենա-
 տարած յաւիտենից յաւիտեանն :
 Յայնմ տուր ահեղ և սուկալի ան-
 երեկ յորժամ այս ամենայն կար-

դի, անհարկեա յիս արդամութեամբ
քո, անճառ ամենազօրմ Աստուած :
և մի տարածեր զքառամի բարկու-
թեան քո 'ի վերայ իմ ըստ անու-
ռակ գործոց իմոց : Այլ ըստ քում
անչափ անհաս անպատում բարե-
րարութեանդ անտես արա 'ի մատոյ
և 'ի դիտութենե քումմէ զաշխար-
հակշիւ աղբ յանցանոց իմոց, ան-
քննելի և ամենազօր Աստուած :

Լուր ինձ բազմամեղիս, քո կի և
դերի վարեցայ 'ի թշնամոյս, և սրա-
կեցաւ նա իմով կորստեամբս և խը-
րոխտացաւ իմով աղքատութեամբս-
և դու փարազ ես, և տկարանայ 'ի
քէն և ոչ ինչ : Որպէս նա ծծեաց
զմորիւն իմ, և յափշտակութիւն մեծ
համարեցաւ զցանկն իմ 'ի քէն, այլ
դու մի անտես տուներ, մարգագէր,
և մի տար խորխտանալ անօրինին 'ի
վերայ իմ : Կողտարեա, փարազ յա-
մենայնի, զքառա նորա մեծութեն .
ցրունեա զխորհուրդս նորա . մերկեա
զծածկոյթ անձին նորա . տա . զա-
ւարս նորա . ժառանգեա զտա-
ցուածս նորա . աւար տա զաղբս .

տամբերըն 'ի քէն . տիրեա տանա
 բնակութեան նորա . առ զերկնա-
 բարձր աշտարակս Խաչարանի նորա .
 ընկնեա և կողոպտեա զնա յամենայ-
 նի : Ճողոպտեա և քարշեա զալիս
 նորա իմով փրկագործութեամբս :
 Արգ տուր ձեռն բարերար գիմեղոս
 առ քեզ , և արգել զաներկոյթ խո-
 ցատումն նեակից նորա յողոյ իմմէ ,
 և մի տար 'ի ձեռս չարահնարին . զի
 մի տան հարցի ընդգէմ քո և 'ի սարս-
 կորուսցէ զիս : Արգ խզեա զէլն նո-
 րա , բարերար , իմով գթութեամբս .
 ջախջախեա զսրունս նորա իմով ո-
 ղորմութեամբս . հաս զոտս նորա ի-
 մով բարերարութեամբս . զի թէ
 ստուգութիւն քո դարձցի յիս , և
 ձեռն քո մերձեցի , և աջ քո ըն-
 կաջցի զիս , և ողորմութեան և թո-
 ղութեան մեղաց արժանացուցեա
 զիս , պատահեալ է որովայն չարին
 և ջրուեալ է ոսկերք զէնայն :

Եւ արգ տէր Արտուած , թեպէտ
 և անարժան եմ պարգևաց քոց , և
 հասեալ եմ ես ինձէն զյոյս փրկու-
 թեան իմոյ 'ի քէն , զի թէ տամենայն

հանգեալ վերնոցն ողբան՝ չէ լաւաւ
կան խմբի կորստեանս . զի ըրտա
խաւար եղէ, Թագաւորս յաղբ և՛ ի
տիղճ՝ անկայ, և զօրավարս տկարա-
ցեալ գտայ, իշխանս ահաբեկու նը-
կուն եղէ, ազատս ըմբոսնեցայ ի շար-
ժառայութիւն, տէրս ամենայն կեն-
դանեաց ի կորուստ վարեալ և հացս
կենեաց սովորեկ եղեալ . ազգերս ան-
մահութիւն պաղքեալ, և արեգակնս
մեծապայծառ նսեմացեալ, քաղաքս
հրապարիսպ անմահ արքայից առա-
րեալ, և ապարտնս երկնաբարձը
կամարօք յօրինեալ՝ կործանեալ,
ցանկալիս երկնաւորացն ապակա-
նեալ, և գրախտս վայելչապազարթ
անկոյգ ապառաժեալ, . և թաճարս
լուսոյ փառաց կիգ լուցեալ . սե-
ղանս ամենալի ապառեալ, և զարգ
փառաց արփիահրաշ պանծալին մեղ-
կացեալ . պարտնոցս բարձրագի-
տակ խոնարհեալ, և պատկեր զի-
մացս հրաշագեղ եղծեալ . աչք տ-
րեգակնափայլ խաւարեալ, և լսե-
լիքս արագալուր խցեալ . լեզուս ըն-
հադրական ապաշնորհ եղեալ, և

ընդամենս արտագայեալ էաց կարկա-
 փայցեալ. ձեռքս տաննաղօր ապիկա-
 ընալ, և ոտք երազահաս տախտապա-
 ընալ. հանճարս հրաշարի արտատրո-
 հեալ, և միտքս երկնաթուիչ՝ ի ստոր
 իջեալ. զօրութեան երկնորարձ ու-
 առ թիկանցս կոճարեալ, և սիրտս
 ներհակօր չարին ծնրեալ. ջահս ան-
 սղլառ շիջեալ, և աշտանակս եօթ-
 նորոյի շնորհացն մանրեալ. գրունդ
 տեսականին փակեալ, և սիւնք հաւ-
 քատութեան մտացս գզրգեալ. վիմը
 անկեան հիմանցն խափտեալ, և սրը-
 րակք ձեզուան տախտակացս հոգ-
 մեմք հասեալ,՝ ամենայնիւ զօրա-
 ցեալ. յամենայն բարեաց արկուա-
 ծից հրառչար եղեալ. յանմահական
 յայդւոյն ելեալ, և ի կենաց դրախ-
 տէն զըկեալ. ի միարանութենէ
 պարսնն օրոշեալ, և ի փառաց միած-
 նին մերկացեալ. յանհպելի յաճա-
 րացն յանդունդս իջեալ, և ի գերա-
 դոյական տեսութենէդ ի գերու-
 թիւն վարեալ: Յանճառ զարգու-
 փառաց ահաւորիդ մերի և ծանակ
 եղէ, և ի գրկակցութենէ Երրոր-

գութեանդ անկայ կամաւ 'ի ժամկէտ
հնացեալ օձին :

Արդ ո՞ր ողբք և ո՞ր աղէտ բառ-
նան զայսպիսի կորուստ , զոր ոչ ար-
տար էլիցս ժարատէ զցաւս սրտի ի-
մոյ . բայց թէ բարբառգ ահեղ և ողբ-
աւոր աչացդ ահաւորիդ , որ արձա-
կեցեր 'ի գերեզմանն Ղազարու , ժա-
մանեացէ 'ի խնդիր կորուսեցյա : Եւ
ցայսպէսցի յիս յարենէդ այգ որ
հոսեցաւ յատուածային կողմցդ .
կամ թէ հասցէ 'ի լսելիս իմ շնորհք
չբժանց ամենահզօրիդ որ հասաւ
որս պառնիկն , և կարկառեացի մասն
անեղիդ որ հոսեցաւ առ բորտան : Եւ
թէ եկեացէ ողորմութեան ձեռնդ
այգ յիս որ մերժեցաւ յաչս կուրին ,
և հնչեացէ ձայնդ երանական առ եղ-
կելիս զոր լուաւ աւանդակն , ապա
բառնի ամենայն անյուսութե կար-
ծիք , և կանգնի գլորեալ անձն 'իմ
'ի խորոց : Զի թէպէս և անարժան
եմ եղիլիս այգմ ողորմութեան , և
մեծ յանգոնութիւն է ինձ ապել
զայս առաջի քո , ապայն անսահմա-
նելի է քո ատուածային զօրու-

Թիւնդ . զի կամենքո՛ տնդունդք եր-
կինք նն ի երկիրս անկնից երկինք .
Խաւարն լոյս , և մեզն իրրե զճառա-
գայլն արեգտկան : Արգ մարդա-
մէր փրկիչ , այդ զօրութեամբ մեր-
ձեցիր յիս , և ընդգրկեա զապակա-
նեալ կործանեալ ռոնզծուածս քո՝
վերստին ստեղծադորեա , և ՚ի մասն
և ՚ի ժառանգութիւն քո գրեա , և
արժանի արա շնորհին այն որով ո-
ղորմութիւն գտից ՚ի քէն , և մաք-
րեսցին ամենայն մեղք և յիշատակք
անօրէնութեան իմոյ . և յերանական
կնիւն առաջին բարութեանցն հա-
տից , և ուրախեղէց յԱստուած փր-
կիչդ իմ , և ցնծաացեն տակերք իմ
առաւտակաւք : Տուր ինձ զեղջ ան-
բաւ և արատօր բազում որ բաւա-
կանաացի ինձ ընձեռեւ զշնորհս ա-
ւագանին . քաղցրացս ինձ զչարչա-
րանս փրոյ քո , և արեամբ անառա-
կին լուա զորգնալի վէրս մարմնոյ ի-
մոյ . քանզի գիւրին և հնարաւոր է
քեզ յոյժ , անմահ և անմահից Թա-
գաւոր :

Յիշեա բարեբար , զի մարմին էի

երբեմն 'ի մարմնաց քո և անդամ
 յանդամոց քոց՝ այդ որ ստեր 'ի
 սուրբ Կուսէն՝ զյիսուս շնորհք քո
 սփածեալ յարգանդէ աւագանին 'ի
 յարգեցրութեանդ եղեալ վիճակ
 ընդ դրս մսփառեալ խարբաւանող
 վիշապն՝ գողացեալ կորցեաց 'ի քնն
 զքո նկարագրեալ սրտակերս, և
 զարդ զանձամբ իւրով արկեալ զեմ
 զանմաքրութիւնս յանգիման տհա
 ւոր և սոսկալի անբութեանդ՝ հըր
 ճուի քո ասագլածային գնդս ար
 րեամբ. և գու լռէս և անասա, և ըզ
 դուծ հայրախնամ տեղութեանդ
 արդեւուս՝ այդ որ սիրեցեք մեզանեւ
 'ի վերայ միոյ մեղսւորի: Զի թե
 պէա և բազում են անգունեցք անու
 րէնութեան իմց, այլ անբաւ և ան
 սահման են անգունեցք քարերաբո
 լեան քո. և ոչ կարէ անգունեցք խա
 ւարի կալ առաջի հրակէզ բոցաճախ
 անգնդոց, ու հալեալ հրցեհէ զաբ
 ձանտքեալ մթութիւն վիցի մեղս
 պարտ ոգւոյս որ կարկառեն զձեռս
 իւրեանց առ երկնաւոր նաւապետ:
 Եւ այժմ կէալ զիս կէտն յաւի

ամենից և կամք թագուցանել զիս յա-
մենատես աչացդ, և առաջի այդմ
ահաւորութեամբ հանապազօր հըր-
մից արարեալ կեղեքեալ դիշատեալ
ամերեայթ հրամուխ նետիւք խոցո-
տեալ և անյոյս անմահ մահուն մա-
հացուցեալ իբրև զանգին և զանայ-
ցելու գերի ունի կապեալ թանձրե-
րելի կապանա իւր: Եւ դու նոյն Առ-
տուածն ես խորերար և անձաւելի,
որ վասն յանցանաց մեր իշեր 'ի
անարամրոճն զօրութեամբ քո, և
բացմն ահիւ մեծաւ ընդդէմ քո
գրեւնք մահու, և բռնութիւնք գը-
ծոխաց փշրեցան, և յաւիտենից բան
ամալքն ազտանցան, և քրէամփան
մատաղքն հրգեհեցան յարփիահրաշ
փառաց քոց. և աւար տուեալ քո
զամենայն կապեալմն զոր վարեալ
յափշտակեալ էր 'ի զանձարանէ
քումսէ, և հաներ'ի բարձրութիւնս
երկնից: Եւ նո մի եմ յերամէ այնր
հանգիսիցն անբաւութեանց: Ժող-
քովէր թողուս զիս տէր՝ աէր 'իմ 'ի
մեռմ նորա, եսմ զիմրդ. փափոխի
թողութիւն մշտաբուն բարւոյդ սակս

անոտի անձին իմոյ, գաւառութեան 3
Արա առ իս հրաշս հրաշք . հոռի
զիւյառաջին ճոխութիւնն, և գաղաժ
'ի վիճակ կենաց տխարհին, և զը
շնոցն մերկացեալ զգեցո, և զը
գեղրութեանն պարգևս մի արգե
լուր, զի կարող իսյամնայնի, անց
րարեցաք: Բաւական համարեալնէ,
ընկրս թելուց գեհեն՝ զայս որ ար
աւքոյ առադաստի քո միացի, և յե
րանական ձայնէ փեսայիդ զրկեցայ:
և ընդ ցաղմեւոյն ընդ քեզ որոշեալ
գտայ, և զանձառ զանքնին զանաւ
ման զանեղջական հրճուումն հարա
նարանիդ քո ոչ տեսի, և յանցաւ
անգանոց՝ զոր Երրորդութիւնդ յա
րինեաց քոց հրաւիրեցոյ՝ պատ
քեալ միացի, և յանկարգւաւ զան
ձուց խորոց աստուածութեանդ անդ
մասն եղի, և բնաւին իսկ 'ի փառաց
աստուածութեդ պատուոյ 'ի խորո
խորոց խաւարի 'ի կապանս անցմե
րեքս անկայ, և փոխանակ ամենայն
ուրախութեանց վերնոյն ամենայն
սասանց պատուհասից հանգիսեցոյ
վասն ոչինչ և զապրալի ազնուարան

և առօրեայ չարի նանձրական կենցա-
ղոյս :

Եւ արդ Տէր բարերար , չեմ ար-
ժանի հայել իսկ յերկինս , կամ յի-
շեղ զանուն քո սուրբ , և կամ 'ի միտս
իմ նկատել զփառս հանգիսի սրբոց
քոց յորոց հաստեալ կոճոպեալ եղէ .
բայց զայս միայն ազաչեմ վասն ա-
հեղ աստուածութեանդ , հնարաւո-
րեա փրկիչ ինձ յաններեքի տանջա-
նացն , յաննշջլ խաւարէն , 'ի կիզո-
ղական հրոյն , 'ի փառնութենէ տար-
աաքոսին : Եւ իբր շան արտաքսելոյ
չնարհեա փշթանս ինձ յողորմութե-
նէ քումմէ յաւիտենից ամսթապարտ
կորուսելոյս : Գինք եմ սուրբ ա-
րեան քո և դաւանող համագոյական
պաշտ Երբորդութեանդ . մի թողուր
զիս 'ի մեռաց , և մի 'ի սպառ յաւի-
տենապան կորստեանն մատներ զիս :
Եւ առ այս ոչազատանս բարեխօս լի-
ցի քեզ տեքութիւն սուրբ Երբոր-
դութեանդ Հօրդ ահաւորի և Ար-
դարոյ միանի և ամենաժողովրդ Հո-
գւոցդ . որում փառք իշխանութիւն
և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտենա
յաւիտենից . ամէն :

Առտուած անճառ՝ լուսոյ լուսա-
ւորեա զեռուարեալ մթացեալ մե-
ղաբարեալ տարակոթեալմ, վասն
խեղուհւոյդ երկնից Մարիամայ, որ
հարսն՝ Նորորգութեանդ սիրեցեր զի-
նել և պսակողիդ զամենայն սուրբա,
վասն հենդանարմատ փայտիդ և
վասն քրտանց աշխատութեան ա-
ռաքելոյդ 'ի քէն 'ի խեղիւ մեզ կո-
րուսեցոցս: Բարասեա 'ի հոգւոյ հի-
քոյս զհանրամածեալ հառանս հեղե-
ցաց չարին: Ասոն հանապազօր
զենման էական խեղութեան քո սի-
րեցելոյ որդւոյդ, և փախանորգու-
թեան արեան դորին ընդ արեան մե-
րոյ 'ի ծածկեալս անծայր ծովո մե-
ղաց՝ զփայլակն շնորհի ողորմութե-
քո ծագեա, և վերացոյանգնդակուշ
վհե խորոցս որպէս Առտուած բա-
րերար, հրով հոգւոյդ կիցեա ըզ-
խռիւ աշխարհագեղ չարեացս, և
կաթուածոյ արեամբ լուսոյ փա-
ւացդ լուս զամբիւ վերս հոգւոյս:

Զարթոն զգորութիւն քո 'ի կեցու-
 ցանել զիս, և բաց զգանձարան մե-
 ծի ողորմութեան աստուածութեան
 քո, որ հաստատեցեր քո անսուտ
 բանիւդ վկայութիւն թէ ողորմած
 եմ ես: Եւ բաց զքերան քո 'ի վերայ
 իմ շնորհիւն այն որ ասացեր թէ ե-
 .ղիցի լոյս. զի ոչ ոք կարէ գալ առ
 քեզ, եթէ ոչ ամենազօր ձեռն քո
 ձգէ և հանէ 'ի խաւարէ 'ի լոյս. և
 չիք հնար ումիք ազատել 'ի բռնա-
 ւորէն, եթէ ոչ ճշմարիտ ազատու-
 թիւնդ արասցէ ազաա, մանաւանդ
 իմ սաստկահարուած անձինս՝ որ
 ամենայն զբօսանք չարին եկն 'ի վե-
 րայ իմ, և ոչ կայ օրօր սրեալ նորա
 յորմէ ոչ խոցեցայ; և օչ խորհուրդ
 խաւարի յորս ոչ գեգերեցայ, և ամենայն
 անօրէնութեանց եղէ՛դա՛իչ և
 գործակից նորին: Այլ ոչ յուսա-
 հատիմ 'ի քէն, բարերար, մինչև իցն
 շունչ 'ի մեղմմն իմ. քանզի անյոյս
 եղեալ բազումք ընկզմեցան, և 'ի
 կատարածի վախճանին 'ի քէն գտին
 զգորկութի. զի անհնարինք 'ի մարդ-
 կանէ հնարաւորք են քո անհնարելի

աստուածային զօրութեանդ և քանակաւամեղի գթութեանդ :

Ձառասանս անյուշութեան հոգւոյ իմոյ խղեաց, և երարձ զամենայն կարծիս վհատութեանս, և ետ համբառնալ զկորացեալ գլուխ իմ, և ըստ անառակին առ քեզ արձակեալ ձայն՝ հայր երկնաւոր, միշտ յերկինս և առաջի քս : Եւ քան զամենայն որդիս մարգիան տաւել տնօրինեցայ . չեմ արժանի խառնել 'ի հօտ քո . իբր շան արտաքսեցայ շնորհեա փշրանս 'ի սեղանոյ սիրտաց քոց : Ձարթո զսամեաղօր աստուածութիւնդ 'ի վերայ մոլորեալ ոչխարիս, և 'ի մեռեալս անյոյս մահու արձակեա զկենարար քաղաքս քո, և ծածկեա վասն սուրբ փառաց քոց զխայտառակեալ մերկութիւնս իմ առաջի սոսկալի բեմիդ : Պատահեա զքեզ պարաւաւորութեան իմոյ վասն ձեռացն յայն որ տարածեցաւ 'ի վերայ խաչին, և մաքրեա զմեզս իմ քաղում վասն արեանն այն որ հոսեցաւ 'ի կողէ հակցիդ քո : Ազատեա զիս յանճարեղի պատուհա-

օրին վասն գնում իմեան. հարազատին
 քո, որ վասն մեր հեղուսեալ բե-
 ւեալ մտնեալ 'ի վերայ փայտին եւ-
 նոց: Բող զպարտիս բազմապատիւ
 պարտաւորիս յազատս բանին քո
 առաւարտիս բերանցոյ, որ տալին
 Աստուած իմ Աստուած իմ ընդէն՝
 Թողեր ցիս: Մի անձնան և անտեպի
 կայուցանիք ցիս 'ի հարանաքանէ
 միանմիք քո վասն արթուն աչիցն
 որ ննջեաց, և պարանոցի բարձրե-
 լոյն որ խնարհեցաւ 'ի գիրկս քո 'ի
 վերայ խաչին: յազա ցիս 'ի յաւիտե-
 նից մահուանէս. վասն զարեւթեան
 և խնայութեան քո ոց մեռաւ ճշ-
 մարտապէս. եսկս նորոգման յա-
 վտենից մեռելոցս, հզօր արա զա-
 նուն քո սուրբ վասն իմ յերկինս, և
 յերկրի, և 'ի մեջ երեքսրեմիցդ.
 և որպէս և հնարաւորեա հայր սուրբ
 հաւանել ինձ մասն միշտկի սրբոց
 քոց. քաղցրացո 'ի վերայ իմ զամե-
 նոցն ըստարմա վասն անուանդ
 քում սրբոյ: Տուր ինձ արա՞ստ բա-
 զում և զեղջ անբաւ և դարձ յա-
 սոյ, և քննարհա ողորմութեան քո

Ճառագայթման Կ' նսեմանցեալ տիրած
 իմ, զի կերպոցից կալ 'ի պատուէ-
 լանի քում, և արա զարտաստեալ և
 զարիւն իմ ընեւ ինձ աւագան միջը-
 տաթեան բարեբարութեամբք քո և
 Փարսանեա 'ի արտի իմեւ զմասնաւ-
 թիւն շարաշար խորհրդոց և գոր-
 ծոց . հերքեա պիշնի մեղաց միմա-
 պատեալ հոգւոյս . քաց զառաւստ
 լուծոց արեւմտեանք արգարութեան
 յաւագաստի սրտեա, զի միշնջեցից
 մինչև 'ի մեզ, և հասցէ 'ի վերայ իմ
 անպատրաստ քիշնքն վերջն, և ցոյց
 կեալ գաանկոց յերեմանէ յամեցե-
 լոյ փեսայիդ : Այլալիմ և պաշտօնիմ
 առ քեզ, հայր ամենակալ, և բարե-
 խառ ունիմ զամենայն սուրբս քո
 զերկնաւորս և զերկրաւորս . այնչափ
 ողորմեա ինձ, զի ապրեցայց 'ի հան-
 դերձեալ գատաստանէն պատուհա-
 ւոցն, և վերանայցէ ամեն յաւի-
 տնից, և տեսից զգործիքն փա-
 ռաց քոց, և գտից մեան և ողորմա-
 թիւն յամենաղորմեք . վաճա յաւիտ
 յաւիտանական ողորմութեանն և
 րեքարքնից փառացոյ ողորմեա ինձ :

և անտես աքա զքանցանա իմ. և աք
 ժանաւորեալ յայնմ հանգիսի և շնոր
 հի որ հանէ զիս'ի հօտ երկնաւոր
 հօտապետից. զի քեզ ամենայն ինչ
 կարելի է, որ զհնեալց հա յաւի
 րեանս. ամէն :

Է

Ամենազօր Երրորդութիւն, ան-
 կշռելի աստուածութիւն, համազօյ
 իշխութիւն, և միահեծան տէրու-
 թիւն, տրգար և ճշմարիտ ամենայ-
 նի, գիտեմ զմեզս իմ զի բազում են,
 և հայեմ յանօրէնութիւնս իմ զի
 անթիւք են, սպա ոչ չափի տնչա-
 փութիւն քո 'ի միտս բանապնա,
 զի կարող ես զբացձուան խոնարհե-
 ցուցանել քան զանգուհա, և զան-
 ցունգս բարձրացուցանել քան զկա-
 մարս վերինս, գործուցանել զայն
 'ի խաւար և զխաւարն 'ի ըլլա : Այսն
 որոյ և ես մեղապարտեալս հազում
 զգրանամ, և զամենայն անյուսու-
 թիւն 'ի միտս 'ի բոց Բողում, զի

ոչ կարէ կաշ առաջի այդ անբաւար-
 թեանդ յանցանք միայ մեղաւորի՝
 զի կամքդ բարի և քաղցրութիւն ա-
 մենազօրիդ մաքրէ զվերս քաղնայ-
 թեալս: Քանզի ոչ է հնար քն առիթ
 աստուածութեդ գարձուցանել թի-
 կունս յայնցանէ որ հային 'ի քեզ
 հաւատով: Եւ ոչ անփոյթ առնեն
 զայնոսիկ որ կարգան զանուն քո
 սուրբ զի յանկանելն 'ի միտս անա-
 ռակ որդւոյն՝ ընդ առաջ նշեալ գիրկս
 արկեր զպարանոցան, զարգարե-
 ցեր առաջին պատմութեանս, նշա-
 տուցիւր ընդ տղմէ քուժմէ, զններ
 և զեզն պարարակ, զոր ոչ կարեն
 բառնալ նրկինք և նրկիր: զի ոչ բա-
 լէ ընութիւն քո մերժել զայնոսիկ
 որ կամին գիմել առ անցիշաչարու-
 թիւն քո գերազանց տէրութեանդ:
 զի թէ առաջի լուսոյ ոչ կարէ կաշ
 խաւար, և ոչ պազուսն ձմերայնոյ
 'ի տապ արեգական, ապա սրչափ ևս
 առաւել մեզք իմ մթերեալ առաջի
 այդմիկ որ լուսոյ և հրոյ՝ ես արարիչ:
 Արդ բարձ յինէն բարձրեալ Թա-
 քաւոր զկարծիս երկմտութեանցը:

ասացա մեզաբանիսը, հաստատեա
 զգրգրեալս 'ի վերայ վիժի հաւատոյ
 բանիւ քո, բեւեա զբաժամիս տա-
 բամբրժեալս 'ի անք քո և յերկիւզ,
 առաքեա զնորհս քո բարի զի առաջ
 նորդեացէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ: Կա
 քեցո 'ի սիրոյ քո 'ի արդեալ սիրտս
 և 'ի մեռեալ բնութիւնս զի հրդե-
 հեալ այրեսցէ զփուշ յանցանացս
 անբաւ: Մի զազրիւր յանառակ գոր-
 ծոց իմոց, այլ հնարաւորեա բժշ-
 քեշ զապականեալ զազրատեսիլ
 սպին մեզաց. համեմեա զանհամու-
 թիւնս իմ աղիւգ ճշմարտութեան.
 Բայ զգուռն մարգասիրութեան քո
 և ընկալ զպաշտանս իմ. հայեա ու
 զարմութիւնք 'ի վերայ կործանեալ
 ստեղծուածոյս քո: Սիրտ սուրբ
 հաստատեա և հոգի ուղիղ նորոգեա
 յիս. ամենայնիւ նոր տրա, և նորո-
 գեա հոգւով գիտութեամբ, և մի
 թողուր զիս 'ի կամս անձին իմոյ, զի
 'ի ինամս չարին արձանացեալ եմ
 'ի մանկութենէ իմմէ, և ներկեալ
 արեամբ անգնգային վիշապին, և ոչ
 ասլ թոյլ ամբաննալ զգլուխ իմ, և

հայել յամբամանայի տէրութիւն. այլ
անգրէն զմէզ մուտքութեան չարա-
հնար գիւթութեն իրրե զվարձ որ
սողաց ձգէ 'ի վերայ իմ գառապար-
տեալ մտացո, և մուտքսցանէ զքեզ
քո և զահ ահիք ասեմին, և զան
ճառ փառացն արցծառութիւնն, զոր
քո սիրելեացն պատրաստես բարութ-
թիւնն :

Եւ արդ տէր խնամածու և տե-
սուչ ամենայն եղելոցս, գառ կարծի
ես յամենայնի, խոնարհես 'ի խո-
րատուղեալ ամէն իմ, և ձգեալ 'ի
բանակեալ սրբութեան հօտի քո,
զի ոչ որ կարէ գալ առ քեզ, եթէ
ոչ հայրախնամ տեսչութիւնդ հանէ
'ի խաւարէ 'ի լցո, և 'ի մահուանէ
'ի կեանս : Արդ մի թողուք զիս 'ի
ձեռաց քոց տէր բարեբար անցս
մահաւամբ կորնչել. և մի տար բը-
նաւին յապտկանութիւն չարին զոր
ժառանգութիւն : Պատասխա զքառ
գաստ արձանացեսդ սրտիս, իղեա
զորումն չարին . զնոցլ ծայրագոյն
լուսոյ քո ծագես 'ի սմբ, և արմա-
տացո զսերմանս արգարութեան քո :

Է զքոզ պատրանցաց չարին 'ի վերայ
 իմ տարածեալ ցրեա : Բաց զաչա
 իմ խաւարեալ մատցս որ կուրա-
 ցեալ : Է առ 'ի տես ճշմարիտ ճառա-
 ցայթի փառաց քոց : Տուր լսել ա-
 կանջացս անպիտանի զբան հրամա-
 նի քո, վասն զի խցեալ է յաստուա-
 ծայինան, և փոյթ 'ի լուր գիւական
 բարբառնմանց : Բաց զփականալ բե-
 րանս յօրհնաբանութիւն քո, և շար-
 ժեա զսուտեալ շրթոանս 'ի համ-
 բոյր սրբութեան : Արձակեա զկապ
 կարկեալ լեզուիս խոստովանել առ
 քեզ հզօր, և կարգալ զանսն անե-
 ղիդ յօգնականութիւն անկեղոյս 'ի
 ձեռս աւաղակաց : Բժշկեա զցօսա-
 ցեալ և զփշարորբոք ձեռս իմ, որ
 զբոց անշէջ հրոյն արծարծեցի : Ղի-
 թերեա յայսմքետէ մշակեսցէ յայդի
 քո : Տուր տէր ընթանալ ոտից իմոց
 'ի ճանապարհս արգարութեան քո,
 և բժշկեա զհարուածս չարաթոյն և
 ձին որ վերաւորեաց անբժշկելի խոց-
 մամբ : Վերացո զքոզ ամօթաղի նսե-
 մութեան յերեսաց իմոց, և արժա-
 նաւորեա հայել ընդդէմ հասարա-

կաց տեսողիդ : Ամփոփեա զցրուեալ
տարածեալ խորհրդս խաւարին
ընթանալ յայտմ հետէ զկնի քո , և
սրբեա զմիտս իմ 'ի բազմութիւ հը-
նարից չարադիւթին և յիշատակէ
անօրէնութեանց նորա . քանզի ըու-
ծեալ մաշեալ ապականեալ են ա-
մենայն զգայարարնք անձին խոյ 'ի
բազմաչար բռնութենէ բանսար-
կութին : Քանզի յորժամ յուշ իմ ա-
ծեմ և 'ի միտս իմ նկատեմ զնախնի
եղելոցն առ իս խորհրդոց գործոց
մտածութեանց , կարծեմ թէ ոչ եր-
կինք այնչափ երկնեաց զհոսանս
անձրեաց , և ոչ երկիր զբոյս և ըզ-
տունկ , որպէս անբարեակր միտք իմ
զնանրութիւն խորհրդոց և զանօրէ-
նութիւն զազրալիս սուաջի ամենա-
տես գիտութեդ . քանզի սարսեցին
անասնական բնութիւնք 'ի քէն և ան-
խրամատելի զսահման պայմանի իւ-
րեանց պահեցին . իսկ ես առ 'ի միտս
անզգամս ոչ նկատեցի խորշել 'ի
հրամանէ հզօրիդ : Ամփոփեալ տար-
անաց 'ի քէն հոլութիւն հրոյ , և խուսա-
փեալ 'ի խշախ իւր յահեղ հրամա-

Զէգ՝ զԹոյնս գառնութենն ոչ կարաց
 արտաքս արձակել։ Եւ ես ոչ միայն
 ընդ հարկաւորօք չարեօք անկեալ ե-
 ղայ, այլ և յանդիպս անօրէնութեան
 շաղկապեցայ. լռեալ զագարեաց ա-
 հագին կութիւն հողմոց անկայ ունա-
 կութեամբն իւրեանց, անպարփա-
 կելի՛ ի սենեակս իւրոյ պատին, ան-
 շքնչացեալ ծեփաց կարկեալ՝ ի յահէ
 քումմէ. և զվերամիտ անձն իմ զբւ-
 տահակեալ և զապստամբ ոչ կարա-
 յին ընկրկել բազուկ. քո, և ոչ ա-
 հաւորութիւն անհասիգ զարհուրե-
 ցուցին զգիւրնակ քնարս բանասր-
 կութն, այլ՝ ի գիրկս անեղիգ անճառ
 անօրէնութեան եղէ գտիչ։ Ոչ խա-
 ւար կարաց կալ առաջի լուսոյ քո,
 և ոչ մթութիւն մտռախլապատ
 Թանձրութեանց հակամտեալ հնա-
 րեցաւ ընդդէմ հրամանիդ։ Իսկ ես
 ոչ գէթ սակաւ ինչ՝ ի չարութենե-
 մտացո հարկաւորեցայ քեցել յե-
 րևաց քոց։ Ոչ կարաց ահագին
 լեռնանման կոհակք ամէհի ծովուն
 աշխարհատարած անցանել ընդ ծիր
 աւազոյն, և ոչ անգնդային հողմոյն

ուժգնութիւնն կարացին մընչ զնա
 ընդ եզեալ սահմանս ամենախաղիւղ .
 իսկ զիս զարձանացեալ զանապուռ
 տառնիս զգահաժիժեալս 'ի բար-
 ձանց, զհրատուգեալ վերագո վաե-
 րականս, ոչ կարացին արգելուլ 'ի
 գաւիթս քս գերագոյական զօրու-
 թիւնքն . այլ արտաքս վազեալ ընդ
 ծայրս երկնաբարձր հրեզէն պարս-
 պացն զոր հիմնեաց հաստատուն առ
 տառածային աջ հզօրիւ . ընդ պա-
 տուկոս օրինաց և մարգարէից, ընդ
 կարգս նահապետաց, ընդ ցանկս և
 ընդ օրինակս տեսլեան համօրէն սըր-
 բոց, ընդ քարոզութիւն առաքելա-
 կանս և ընդ ամենիմաստ տեսչութի
 տհարկութեան գիտապետիւ երկ-
 նից . ծանեան զքեզ ամենայն գործք
 բարձրութեանց և խորութեանց, և
 երկիւղալի զարհուրմամբ 'ի քէն Գա-
 յին եզական բնութիւնք . և ես միայն
 ճողոպրեալ եզէ 'ի ձեռաց տհառ-
 րիւ , և զանդճանալի հրոց գեհննին
 ստացայ ժառանգութիւն : Եւ արդ
 տէր բարերար, անքնին և անհաս մե-
 ճութիւն, ոչ ունիմ արժանիք և հա-

մարտախաւքին բնաւին հայել 'ի
 քեզ, կամ յիշել զահաւոր անուն
 քո պարբ, զի այդչափ դիմադարձու
 թեպէմբ կացեալ, ոչ եմ արժանի հո
 զոյ հաւասարս միանգամ 'ի գաղա
 նաց իսկ միանալ յերամբ, թող թէ
 'ի բանականի մարդոյ գրել: Բայց
 յորժամ զմտաւ ամեմ զքոյգ նա
 խահրաշ զարմանագ, զօրանալովա
 բուծիւն վհաակալ հոգեւոր յաշ
 տալուր բանիւզ զոր ամացեմ իշխո
 րիա և աստուածային բերանովք,
 թէ ես լսս յաշխարհ եկի, և որ ցայ
 առ իս' 'ի խաւար մի գնացէ, և որ
 հայցէ գտանէ, և որ բախէ բացցի
 նմա: Արգ բաց ինձ բարեգութ զուն
 աահման ողորմութեան բացարձակ
 գրունսգ, ազաչեմ, խնորեմ և մաղ
 թեմ 'ի քէն անճառ գրութիւն: Մի
 զանաահման տանջանացն աներեկ ա
 ւուրն հատաներ 'ի վերայ իմ գա
 տակնիք, և մի հատուցաներ զսար
 տիս իմ 'ի լիճ հրոյն: Մի ասոր կե
 րակուր որդանցն անբուն, և մի մառ
 ներ ասորտարոսին արտալին: Մի
 փառաւորիւր յիս տանջանգն այն

իբրև 'ի Փարաւանի խորան ծածկու-
 ինեան, և մի յաղթեացէ անօրէնս-
 թիւնս իմ քոյ ամենազօր և յաղթող
 ողորմութեդ: Որ սպանողացն քոյ
 լուսեր, և ուրացողացն ոչ յիշեցեր,
 մի և զիմ ընդ չարիսս յիշեր, Տեր
 Տեր. զի նախնի եղէց փառաւորեչ
 զքեզ ընդ Հօր և աւրբ Հազարս
 այժմեայմէս և յաւիտեանս. ամէն:

Ը

Եւ արդ տէր խաբերաբ, անփա-
 կալ հայր գթութեանց, և Աթոռած
 միութարութեանց, տեսող հեծա-
 թեանց յառաջադատութեանց,
 հայրեաց Տեր, ողորմութիւն 'ի պատ-
 փեր փառաց բազմադուռնդ իրիցս կա-
 լեաց գաւնութեանս, սակս արոյ
 հապեալ է և իմ զանգուանդ անցու-
 առեալսն, և խղեալ զսոսապնոս եր-
 կաթակարծք նուեմութեամբ նախա-
 չար օգին: Ապաքաւեմ զգլս իմա
 նախնի տեսութեանց 'ի խղարցեալ
 վնէ արեգարամեանեկան իշխանին

յանականարկելի բարձրութեան երկ-
նաւոր նաւապետիդ : Անարկեմ և
ապաւինիմ անապատան կորու-
սեալս յանսահման ողորմութիւն
անճառ սիրոյդ այդ որ նախ քան
գլաւիտեանս նկատէ ամենատես
անճք քո զգալունիս սրտից մարդկան ,
և զանհնարինսն եղեալ վիճակ կե-
նաց՝ հնարաւորիս անկանել յուռ-
կանս անհասանելի տերութեանդ :
Անարկեմ հառաչմամբ սրտի առ
անբաւ նախախնամութիւնդ այդ , որ
ծանր և անհնարին արարեր քո ա-
հաւոր աստուածութեանդ թիկունս
գարձուցանել յայնցանէ որ խոր-
դան առ քեզ և դիւրին գրեցեր քեզ
զանցանելն երկնից և երկրի , քան
անկանելոյ ումեք 'ի հօտէ քումմէ
յերամս գայլոցն : Գաչեմ գահաժի-
ծեալ գերիս առ գերագոյնական տե-
րութիւնդ այդ որ հաճելի եղև քեզ
զգառս ճոխութեանդ վախանալել
ընդ անկելոյ միոյ 'ի գռեհս չարեաց ,
և անբեցեր զանեղծ և զանատեղծ ան-
մահական երութիւնդ՝ մահացուցա-
նել յազադս տղմատարած փոշւոյն :

Պաղատիմ առ անպարագրելի իս-
կութիւնդ այդ, որ զպատկառելին
զուրացողն զապստամբն և զհայ-
հոյիչն և զմահացուցիչն քո ընդու-
նիս 'ի գարձարան, և գրգռս իբր
զհայր կաթողին 'ի վերայ միածնի
իւրոյ: Հառաչեմ առ այդ անաս-
ման բարիք, որ ոչ միայն ներեա
այնոցիկ, որ հանապազօր միան
զձեռս իւրեանց 'ի սպանումն կազ-
ցիդ քո, և զպաշտօն ահաւոր առ-
տուածութեանդ ընդ գիւացնամե-
տուցանեն, այլ և զփառս ճոխու-
թեան քո տասնոցա յակնարկելն և
յանկանելն առ քեզ. զի սահման
առտուածութեանդ կեանք է, և կե-
նագործող մահու. լոյս միշտ և լու-
սաւորիչ խաւարի, 'ի վեր քան
զամենայն երեւալ Առտուած: Զի
գիւրին է լուսոյ դու խաւար, և գար-
ձեալ հրոյ 'ի բնութիւն ջրոյ, կամ
'ի բաց գնել բոցոյ զփիզումն, կամ
կենաց մահ անուանել, կամ անկա-
նել 'ի ներհափան գթափան տեսու-
թիւնն պարզ և ծանրագոյն բնու-
թիւն անփոփոխ բարուցդ:

Եւ արդ հայր ամենակալ տես ըզ-
քոյ ինքնութիւնդ, քաղցրութեամբ
հայեա քո ողորմութեամբդ՝ ի գինս
արեան միածնիդ, և բաց մոլորեղոյս
զգուռն քաղցրութեան քո, և ընկալ
զիս որպէս զանառակ որդին, այգոր
զարմացուցեր զերկնայինան, և առա-
ւել քարձրացեալ ահաւոր անուն
քո սուրբ վասն կանգնեղոյս զլորեղոյ
միոյ, և խրախանալ, և զպարարումն
մեծի և սարսափելի եզինն: Եւ արդ
Յեր անոխակալ, յիշեա զայս ամե-
նայն և բաց ինձ զգուռն զթութեզ,
որպէս միածնիդ աւազակին, և շնոր-
հեա ինձ վերստին զմուտս գրախ-
տին, զոր վասն անառակ և չարաչար
անօրէնութեան կորուսի. առեր ինձ
վերստին զի կարող ես յամենայնի:
Վասն կենսաբեր չարչարանաց միած-
նիդ քո, և վասն անճառ սիրոյ հոգ-
ւոյդ սրբոյ, վասն երեքսրբեմիդ բա-
րեխօսութեան ողորմեա ինձ, և վե-
րացո զամօթն յաւիտենից, և ար-
ժանաւորեա փշրանաց սեղանոյ սի-
րողաց քոյ, թէպէտ և անարժան
եմ. որ միշտ օրհնեալ ես. յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն:

որպէս փեանքն անմահ 'ի Էկէնաց
 առւողէդ զանթաղ մեռեալ անգամն
 անգամաբաժին : Արքեա զապիս գառ
 նացեալ անձինս , որպէս նկարագիւ
 էութեանդ քո զցաւս տարժանեաց
 բորոտին : Չշնորհս Էկէնգանութեան
 հասո 'ի հասեալս 'ի գրանս մահաւ ,
 անբաւեղիդ քերորիկց , որպէս իս
 կակիցն քո ծառայի հարկւրապե ,
 տին : Եւ զծայրատեալ անգամն իմ
 արծարծեա 'ի հաստատութի , որպէս
 բանն քո զձեռն գտացելոյն : Դադա
 րեցո զաքիս յանցանաց իմոց յաւի
 տենիցդ Ատաւած , որպէս անորափն
 յանքանակիդ զմբոյն մթացեալ կո
 հակաց ծովան : Եւ թիշո զբոց
 հնոցի հրատաշոր հոգւոյս , որպէս
 հրաշագործեցեր երկց մանկանցն 'ի
 Բաբելոնի : Կորզեա 'ի ժամեաց հը
 նացեալ օձին զխորացեալ անձն իմ ,
 միասնական տերութիւն , որպէս
 էութիւն ահաւորիդ զհաքաւածեալ
 գերփեացին 'ի լիգեմաշար գահ
 ճացն : Խալեա զառաւանս մեղսափ
 րին՝ արկեալ զինն հաստեալ տարդ
 հրակիցիչ , որպէս լցս ինքնութեան

Բնական անծայր ծաղրագունիդ զու-
 թուտասանամեայ կապեալն 'ի սատա-
 նայէ : Բժշկեա զաներևոյթ վերս հո-
 գւոյս ամենազօր և զհոսումն հեղե-
 զաց մտացս անմարդից ցամաքեցո ,
 որպէս շնորհք ամենառատ աջոյդ
 բարձրելոյ զփոփումն արեան տեռա-
 տեախն : Զմեկրեալ անօրէնութեա և
 զանգունգս մեզաց ծովու գրաւեալ
 'ի մարմնս իմ լոյծ անխմանալի բը-
 նութիւն , որպէս անսահման կնիքդ
 անսահմանելոյդ զհամերն և զըր-
 գողելոյն արձակեաց զկապ : Զօրհ-
 նութիւն սուրբ բերանոյ քո աճեցո
 առ իս անեղանելիդ Աստուած , որ-
 պէս անմահ բանն քո զգարեղէն
 նկանական առ բերաւորան : Եւ
 զշնորհս եօթանասնեկին եօթանց
 թողութիւն հանապազօր առատացս
 առ անբաւ պարտուց իմ քաւու-
 թիւն , որպէս էակցին քո հրամա-
 նաբեցաւ : Ամենարկեա յանծայր
 խորս խաւարիս աննիրհելի ակնդ ա-
 մենաանա , որպէս միայն մեծիդ առ
 տամարուհին . և 'ի խցեալ ականջս
 իմ հասո զաւետիս ջրոյն կենդանու :

Թեան : Արտափայլեա յիս 'ի ծայ-
 րագոյն բխմանի շնորհացն որ 'ի շրթ-
 Թանց բերանոյ բանէ հզօրիդ հաճա-
 առ պոռնիկն : Եւ զազատ ըցաք ա-
 րեգականդ արգարութեան արկ 'ի
 բիրս իմ փայլատակեալ, որպէս
 ծնունդ անծնիր յաչս ննէ կուրին :
 Փայլատակեա զըցա փառութեանքս,
 բաց զկնիք անկնուց թախարհոյ խո-
 րոց դանձարանիդ, ամենակնոր և ան-
 զննելի մեծութիւն, և զբազմատարած
 պատուարս անջրպետական աստ-
 գաստացն արգանացեալ ընդդէմ իմ,
 վերացո առաջի անկրական և անաս-
 ման սիրոյ քո, որպէս աւետաքեր
 լըումն անըրարիելոյ : Եւ հասո յիս
 զբարբառ կենդանական ըստ երա-
 նական ձայնին քո որ 'ի խաչին ար-
 ձակեաց առ մեղքապարանալ առա-
 զակն : Էջ յանգունդս խաւարիս,
 անբաւ անգունդք լուսեղէնք, ն' ի
 տապէ տարաւորովն փրկեա զտա-
 րագրեալս 'ի քէն, որպէս միտք Ե
 կամք ահաւորիդ զարարածս քո
 'ի յաւիտենից մահուանէն : Յիշեա
 զէական սէր քո սիրածբախ կանա-

ւորահան պատարագին 'ի վերայ աշ-
 տարակի խաչին, որ վասն տա-
 րագրելոցս 'ի քէն տարածեալ ու-
 ներ զվիրաւորեալ բազումս իւրյան
 դիման ահաւոր զօրութեանդ հա-
 րուածաստատ գանիւ՝ յանեղծ յաս-
 տուածային երեսս իւր առեալ ըզ-
 թուք և զապտակ սեւեռեալ բեւ-
 ոգք, բացեալ կողիւք, դառնաճա-
 շակ եղեալ մահացուցանէր զինքն
 վասն մահապարտացս առաջի քո
 գթութեանդ և անճառ նախախնա-
 մութեդ՝ կառավարելով զամենայն,
 և հանդուրժեաց կալք անեղիդ, և
 երկնային և երկրածին բնութիւնք
 համբերեալ անըմբերելի հիացմանդ
 ահաւորիդ: Արդ վասն անճառ ներ-
 գործութեան խորագոյն խորհրդոցդ
 և կրից անօրինական անտեսութեդ,
 հայեաց յիս ողորմութեամբ հայր
 երկնաւոր, և մի տարամբժեր զեղ-
 կելի անձն իմ 'ի կրից միածնիդ քո:
 Բաց ինձ զծածկեալ դրունս հիա-
 պատում խորոց ողորմութեան քո՝
 կարկառեալ ձենդ հզօրիդ՝ ի խորա-
 սուզեալս յանդունդս, և փայլատա-

կեա 'ի նշուլից լուսոյ ծայրագունիք
 'ի կարծր տպառած միմայեալ ան,
 մաքուր մարմինս : Եւ մի թողուր 'ի
 ձեռացդ ամէն ըմբռնող՝ զկնքեալս մա
 տանեալ կնքեալ խորհրդոյն քոյ
 մինչև հասուցես 'ի բանակ հօտի
 նորա, զօր մուծանելոց է 'ի դաւիթա
 երկնաւոր հօտապետիդ : Գիտ միայն
 նըգ միակին ծնողդ զմիայն մոլոյ
 թեալս . ազատես միայն ճշմարիտդ
 զանապատան գերիս . և զճշմարիտ
 ազատութեան հրամանն հատարա
 մատ արձանացոյ առ իս հինաւորոցդ
 Աստուած, և ըստ ամենայն անս.
 ըննական սիրոյ առաքելոյն 'ի քէն
 որ 'ի յազգս մարդկան ներգործե
 ցաւ : Կառավարես 'ի վերայ իմ զո.
 զորմութեան քո պարգես անհատա
 նելիդ Աստուած . շնորհեա ինձ և
 փրկեա զիս 'ի կապանաց հնացեալ
 բռնաւորին, որպէս միածինդ քո ա.
 թեամբ իւրով զաարամերժեալ տունս
 Ադամայ 'ի վերամիտ գոռողէն : Նը
 կատես զխորս այնր սիրոյն մինչ
 յարգանդէ աւազանին առեր զիս,
 վասն ահաւոր անուանդ երեքսրդի :

նիգ որ կոչեցաւ 'ի վերայ իմ: Մէ
 մեքսեր զիս յերեսաց քոց . զխմոր
 կինաց մարմնայ և արեան որդւոյ քո
 սիրելւոյ անապական . արհեստ յա-
 ղախանելի մորմինս իմ . որպէս ըզ-
 կայծակունա հրոյ տաճարին 'ի խորս
 ջուրցն , և արծարծեա մեղսպաւիչ
 քոցովն այն զհնդձամզձուկ հոգի
 իմ . 'ի կիզելոյ զխոխւա չարեաց բազ-
 մամեղ ամձինս : Եւ մի ծածկեսցէ
 մատչ խաւարին զծայրագոյն փայլաւ
 կըն անմատոյց լուսոյն . և մի առա-
 դաստեոցէ մառախուղ մեղսառիրին
 զանկրական շոյս էութեան քո : Զք-
 նորհս ողորմութեան սիրոյ քո ըն-
 կեա կարթ կորուսելոյս , և ցան-
 ցեա 'ի վհէն յաւիտենից զցինս ա-
 րեան իսկակցին քո . քիտադրեա
 զերախախ կնքեալ խորհրդեան օ-
 ծելոյն քո իմով փրկութեամբս , և
 զյամիշտակեալս 'ի ձեռաց մեծու-
 թեան այն որ սպարդեաց զերկինս :
 Կտրղեա յանըմբերելի մեատղից խա-
 րոց խաւարին , և արկ 'ի գանձարան
 դերալսական տեքութեանդ , որ
 փրկութիւն 'ի քէն շնորհեցաւ : Արկ

զօրհնութիւնն օրհնութեանց բերոյ:
 նոյ քո զանձամբ ամսթապարտիս:
 Մերձեցս զիս յանգամս ահաւորից
 յորմէ հատեալ եղէ, և վերացս ըզ-
 սոսր չըջապատեալ քերովբէիցն ի
 դրանէ անմահական մտից այգոյն:
 Եւ արժարժեա զօրութեամբ քո ըզ-
 թեա հոգւոյս, զի հնար լիցի ընդ
 ցանկակառար հրեղէն ոյարիսպն
 անցանել ի կեանս տիրազաց քոց. զի
 կարող ես, և շնորհք քո բուսկան
 է կատարել զամենայն: Արի զողոր-
 մութիւնն սիրոյ քո կամուրջ տիե-
 ղերատարած խորութեան անհուն
 վէին, և անցո զիս ընդ ծովածառաւ
 յորձանս հրեղէն գետոցն անբաւից
 ի նկատել զվայրն երկնաւոր նաւա-
 պետիդ: Մի զանց առնելը զիսայտա-
 ռակ մերկութեամբ իմով միշտ ան-
 յիշաչար բարիդ. այլ ձեռն տուր
 անկելոյս ի ձեռս աւազակաց ըստ
 փրկական բանի տապքմանն ի քէն:
 Պատառեա զձեռագիր իմից անբաւ
 պարտաւորութեան, որպէս կեանքն
 անմահիդ կենացն յաւիտենից զկը-
 տակ շանորդեացս ի վերայ խաչին:

Մի անտեսիլ կացուցաներ զիս 'ի
հիւսցնալ հրապարակաց հրաբուն
սեռից, և մի բնական անմասն տաներ
զիս յանխմանալի յանտարր աշխար-
հացն, յարփխահրաշուքէ՝ և յանճառ
փառաց փառաւորեւոցն յանսահման
յանդունդս անմատոյց լուսոյ աս-
տուածութեան քո։ զիր կնիք մե-
ծազօր շնորհաց քոց զանյուշալի
անձն իմ յուրողացն 'ի քեզ, այդ որ
իջուցեր զերկինս յերկիր, և երկնից
գեր 'ի վերոյ զաշխարհս կացուցեր։
Մի անկար գրեր զանկեալ պարանոց
իմ հանգնել 'ի վեր, մի հատաներ
մէջ յաւիտենից ընդ իմ և աշխար-
հից կենաց։ Ողորմեա յաւիտենիցդ
Աստուած յաւիտենից կորուսելոյս,
վասն անօրինական կրից և միջնոր-
դութեան մտրմնոյ և արեան միած-
նիդ, որ ընդ աջմէ քո կայ։ Ողորմեա
ինձ պմենողորմ Աստուած, և զվիմա-
կարծի նսնմութիւն անգնդապառայս
կենցազոյս ծովացեալ զանձամբ
իմով ծայրագոյն և արգիփափայլ
լուսովդ արփաւորեա ըստ բխման
բարեաց հայրաշարժ եութեանդ։

զայտաւած և զճմտկայեալ բնօռն
Թիւնս հրատուգեալ մաքրեալ, և աք-
ծարժեալ 'ի նարդուսն կենաց դե-
տահաւաւկազք հոնեցելոյ 'ի կենաց
ազքերէն անձայրդ ծովու, և յորտ
զարայրսն ծարաւելոյս 'ի ծարմոյ
նէ նշուլից ձայրագոյն լուսոյ քո :

Աստուած անձառ զի միշտ բարի
ես և անմեկնելի է 'ի քէն բարեաց
բերմունք, որպէս ընդ հուր միտաւ-
րեալ տապ, և լոյս ընդ բոց, զովու-
ցունն ընդ հոգմ, և խոնաւութիւն
ընդ ջուր, միտք ընդ հոգի, և բան
ընդ միտք, տեսակ ընդ գոյն, և գոյն
ընդ համ բերեմ 'ի հանդէս տառի
քո հայր սուրբ քանձառ... (6) զքե-
րանն կաթուցեալ 'ի վերայ վահելիս :
Հայեաց ամենողորմ Աստուած ո-
ղորմութիւն 'ի հապեալս յանդունդս,
մինչեւ ես են շարժեալ պահապանք
առնս տարարէնիս : Եւ կարկայտեա
զարարչատեղծ աջ անդարագրելի
հաւթեղ, մինչեւ է ընկղմեալ նամբ
րապատիր, անիւս 'ի գուրն : Արե-
զնշող շնորհի քո նորոգման խմոր
կենաց մեզատմակարգ մարմնոյս,

մինչև ե՛ն հասեալ բարեկամքն իւր
 մարեալ ի տար աշխարհէ : Մի լինի
 ապառուժ պա անթողակ փերենը
 աեալ մեղօք , մաքրիչդ հրեղինաց ,
 մինչևէ հասեալ համբարեալ հիգոյս
 գիշերն ահագին , յորում չիք հոսք
 զառաւօտն տեսանել : Զարթո զսա
 լացեալ սիրտ իմ հայել առ հանրա
 կանաց ստեղծիչդ , մինչև ժայնն ա
 հագնաղուր արթնացեալ հաւուն
 ի լանլիս անպատրաստիս հասեալ :
 Ընկրկեալ զիս այժմ արգիւտայլ
 անկրական զօրոգծիմն , մինչև ե՛ն
 գահիւնք գաժանք թարապատեալ
 զաւաժապարտ անձամբ : Կորզեա
 զիս յանրափռեալ գրանէ կորլա
 տեմն իւարողք եւ ամեն լմնաւոր ահր ,
 մինչև է բացեալ զանյադ որովայն
 իւր գիւտմիրկեալ գժոխոցն : Յա
 փըշտոյնեա մի յապաղեք թուրիցս
 փրկիչ , մինչև է կլեալ կոնքալեալ
 կեղծանուն յոգնաշարս յաւիտենա
 կան կիտէն : Մի նիւհեք զլուսամուրոսդ
 ահնդ նկատող , մինչև ե՛ն պատեալ
 զինն սոսք բոցահէզ հրեղինացն :
 Մի մեռն ստաներ բարեբանդ զբաժա

կից ապեքախան, մինչև են ժամանակ
 նեալ որոգայթքն և պաշարեալ զեզ
 կեղիս : Ըմբռնեա զիս չինաւուրցո
 անասանն բարձրեալ, մինչև իշ
 խան աշխարհիս զհրաւիրի կապարձե
 չարութեան իւրոյ բնաւին հեղեալ
 'ի վերայ իմ : Յանցեա շրջապետու
 կան աջովք քո զհերատեալ հեղալե
 բան քո սուրբ, մինչև է ապրոյ
 ծեալ 'ի վերայ իմ անխարատելի մեղն
 հրցաարալի : Գթա յիս անյիշա
 չարգ, մինչև ես եմ անկեալ 'ի ձեռս
 անօրէն և անյոգ և անայցելու գահ
 ձայն : Մեղձեցիր յիս ողորմութեգ
 անբաւ, անքնին էութիւն, մինչև
 է ժամանակ անողորմութեան հա
 սեալ 'ի վերայ իմ : Ազատեալ յանբաւ
 պարտեացս ամենառատ, մինչև ես
 են հարկապահանջն գտակալիս տու
 ժեալ : Յուր զնշան շնորհի ողորմու
 թեան քո 'ի ձեռս իմ, և շնորհեա զա
 զատութեան կտակն, մինչև է գա
 տապտանն 'ի վերայ իմ հասեալ :
 Զքեցս զշնորհս որգեղբութեան ա
 ւազանին, անկշռելի ներողութիւն,
 մինչև է ակրեալ հաբն յաւիտենից :

ընթեա ողորմած, զանեղքական չա-
 րեացս մուրհակս, մինչքէ եւ եղեալ
 եւ յանգիման, ահաւոր և անաչառ բե-
 միդ: Ժամանեցո առ իս զթողութեան
 ձայն քո, միասնական տէրութիւն,
 նախ քան զփակել գրանցն, և արա
 զողորմութեան շաղախս լուսոյ քո
 լքեցցս, մինչքէ է հասեալ գալթա-
 տեան քո օր: Փրկեա զիս փրկէչդ
 աշխարհի վասն փառաց սուրբ ա-
 նուանդ քո՝ ի հանգերձեալ պատու-
 հասիցն, և զերծո զիս յահէ աներեկ
 աւտըն և ի տաղնապէ անըմբերելի
 ժամուն, յորում երկինք և երկիր գո-
 ղալով իբրև զջուր ծովաւ ծփայ ա-
 ռաջի քո ահեղահրաշ փառացդ: Ամ-
 րացո անբաւելիդ երկնից և երկրի
 վահանոք ողորմութեան հոգւոյ քո
 զվարանեալ մարմին նժգեհիս, մինչ-
 քէ եւ եւ յորձանք հրեզէն գետոցն
 հոսեալ ի վերայ իմ: Տուր թեկս կո-
 ճոյեալ անգամացս վերանալ ի վե-
 մազարմիցն երամս, մինչքէ է ծած-
 կեալ անշնջ հրոյն երկնաբարձ յոր-
 գութեամբն զողորմս ծագաց երկրի:
 Հատ և հեռացո հայրդ հանգերձելոյ

աշխարհից զանցուսութիւն վհատեալ
մտացս անմտքից, մինչև է հասեալ
ժամն յոր հրեշտակք սարսափեմամբ
ճեպին : Նորագեա զապականեալս,
մինչքեռ նորոգիչք և գեղգ կենաց 'ի
միջի ես, և չե ևս 'են տեղացեալ 'ի
վերայ իմ շանթք փայլատափանց
անկրական հրոյն, և տիրել ամանհ
մահուն, և գրաւեալ 'ի գոգս իւր
անշնջ փնհեանն, և բարբառ բերայ
նոյ, բարկութիւն տատաւածային 'ի
լուր համեալ, և արտաքին խուս-
րին, և անիծիցն ժամանեալ հրա-
ժեշտ, և անշնջի կորստեանն ար-
ձանացեալ փնիք : Փռեթացիր փղը-
կիչ, հատիր այժմ 'ի խնդիր գորոս-
տելոյս, մինչև է վրականալ մուտ ք-
ռագաստին հարսնարանիդ կենաց :
Նոյեա յիս ողորմութեամբ քո արմ-
նողորմած, վասն անսկզունական
Ճառ ծննդեան անսկզբնատապիդ, և
արտափայլմանդ 'ի քէն Գանձե-
նակցի Հոգւոյդ վասն ծագման ան-
քանակիդ յանորանէդ, յայ անկեալ
'ի բնութիւն մեր, և բխման միշտ բա-
րոյ բուսիդ յանբաւելի բնութենէդ :

Բարերարն առ թաղմահարուածս
 բարձրեալդ Աստուած վասն հոսման
 անկրական զօրութեանդ առ արտա-
 կացեալքս, և կնքելոյ անկնքելի խոր-
 հըրգեանդ : Վասն երեման շնորհին
 քո արարածոց, և միութեան առե-
 ցեալ մարմնոյ միասնականիդ քո
 յանպարագրելի յէութեանն և ներ-
 գործութեան բարերարին որ 'ի քէն,
 քաւիչ լիւ իմոյ ծանրլմբերեկ յան-
 ցածացս վասն ամենայն անօրինական
 խորհրդեան բանի քո տէր, և անտե-
 րութեան կառավարի Հոգւոյդ : Զա-
 մենայն որոմն անօրէնութեամբ իմոյ
 հրդեհեա հեքքիչ խաւարի, վասն թ-
 հաւօր զօրութեանդ և փառաց ամե-
 նակարողիդ : Եւ ոչ տահմանիս և ոչ
 չափի, և ոչ կշռի անբաւ բնութիւն
 քո ընդ եզական գոյութիւնս. և ոչ
 'ի խորս էութեան սիրոյ քո հասաւ
 որ քայց 'ի միաննէդ՝ որ եզկնքն մե-
 հացոյց, և Հոգւոյդ սրբոյ որ ընդ ա-
 մենայն խմբարհս զիջանէ. 'ի ձեռն
 որոյ ծաննաք ծապեալ ծանակեալքս
 զանլլարկեալ արտափայլումն սիրոյ
 քո 'ի վերայ ընդհանրական եզկու-

Թեանս, և նկատեցաք զանհաա մե-
ծութեանդ. գերալքութիւն: Վասն
որոյ ամենասուրբ Երրորդութեանդ
Հօր և Որդւոյ և ամենասուրբ Հո-
գւոյդ փառք և երկրպագութիւն յա-
ւիտեանս. ամէն:

Ժ

Տէր Աստուած անսկիզբն Հօր և
փառաւորեալ, անտես և անպատ-
ճառ յամենայնի, անժամանակ և յա-
ւիտեան, արաթիչ երեւելաց և անե-
րեութից: Յիշեալ յիշեալ անպարիմա-
նալիք զաշխարհակեցոյց անօրէնաւ-
թիւն անտարացոյց անօրինողիք, և
վասն պատանեղի խորհրդոյ գերունա-
կիդ գերազանցեալ առ դահավի-
ժեալս զձիր պարզեաց ահաւորիդ:
Եւ վասն ծննդեան ծայրագոյն լու-
սոյդ ազատիչ աշխարհի յամենօրե-
նեալ կուսէն՝ ընթացրեալ 'ի վե-
րամիտս զծագումն ողորմութեանդ
անբաւ, և հան 'ի խորացեալ ար-
գանդէ մահու զհրատաւելեալ անձն
եղիւնլոյս: Եւ վասն անտեղի և խան-

Հարգարդատ լինելը, անտանկի բը-
 նութեանդ, 'ի մասը բազմեց խոր-
 հորդեանդ հօր, զարապքսեպս 'ի կե-
 նաց և զնածկեալս յանգունգս խա-
 րաց և զկապեալս 'ի խանձարուրս
 չարեաց և զքանեալս սասակաւոր
 խզցումովքս արձակեա քո ամե-
 նակարող զգութեամբք անհասանե-
 լիք Աստուած : Ամեն ամենափառաւոր
 մարմնաց և հրաշափառագոյն գրկաց
 սրբուհւքն յորում գգուեցար, վասն
 տառուածաների շրմանցն որ համ-
 բուրեցար, բազմերանեան ձեռացն
 որ շղափեցար, երկնաբարձ բազ-
 կացն յորում հանգեար, անորա-
 յիմանալի պարանային զորով փա-
 րեցար, սուրբ ուսոյն յորում բար-
 ձար, արժեարուխ ցանեցն որով
 կերակրեցար, հազիւնսկ գեղցն
 որում ցանկացար, անհամեմատ
 մայրութեն որում հաճեցար, և սի-
 բարուն անհեանն որով զարդա-
 ցար, գթա յիս 'ի բազմեանդ, և
 զամենայն թակարգս վարժեց չարին
 շրջապատեալ ցինե խղեա տառուա-
 ծացն զգութեամբք, և զանհամար

պարանոցն պատահեա զմուրհակ :
 Վասն ընծայելոյն համագոյիդ Հօր 'ի
 աղիակսն տաշարի, վրասաց քոց 'ե
 աղօթիւք սուրբ ծերունոյն բարձ
 'ի յուսոյ խմէ պարապարակալ ան :
 ձկնս զծանրըմբերելի քործ բառառա
 լուծ անգրէն իշխանին : այդ որ բար
 ձեր զմեզս աշխարհի : Վասն անշու
 ժաքբուծեան : միայնոյդ Վաստածոյ
 զեղածիւն քնաթիւնս , և մերառ
 թեանն 'ի սուրբ յորդանան յառա :
 ջընթաց կարապետէն : և վասն իշխան
 'ի վերայ : կենսաբնոյիդ ամենազոր
 սուրբ հաղւոյդ , և վասն միայնութ
 ձայնիդ : հաշտեան , որ զհաղա
 աթիւն քո յայտնէր : աշխարհի :
 զաշխարհապատ չախողուի բաղնա
 մեղ ժողկեցիւ անքրեա յամենայն յոն
 ցանսց որպէս մարդասեր և զԱռ
 տուած շարեւար : Եւ վասն հան
 դիւի մարմութեան քո 'ի պատգա :
 զին անպարտիւր կէն անմոյզ և վասն
 հիաղօր հիւսկեցդ անկրկնութիւ գերու
 նախան զօրութեանդ : շէն լոյն շնոր
 հացդ անեղին ցանօրէն յարկա մեղա
 ւորաց և անապօկելոյն 'ի շուծ խո :

Նաբհաբան, որ վասն հարստե-
րոյս կարեկցարար կատարեցեր,
բժշկեալ զվերաւորեալս զքաղաքոս
զիւ տաղտկացեալ հարսւածս անօ-
րինիս: Եւ վասն սիրոյ աշակերտաց
քոյ զոր ընտրեցեր և հանեք զնոսա
'ի տարաշխարհս, զհերքեալս 'ի կե-
նաց աշխարհէ ընկեալ վերադին յուռ-
կանս ողորմութեան քու Եւ փոխա-
նակ տառապանացն 'ի ձանձրութիւն
աշխարհիս, և կրելոյ կարողից զա-
մենայն կիրս մարմնոյ իբրև զմարդ, և
անցանելոյ ընդ սուր յաղաքս պար-
տեաց պատկառեցելոյս 'ի շնորհեց
քուամէ, վերացո զամենայն պարտիս
չորեաց 'ի մարմնոյ իմմէ, կեցուցիչ
բնաւիցս, անմահ և անմահից թա-
ղաւոր, որ օրհնեալ ես յաւիտեանս
յաւիտենից • ամէն:

ԺԱ

Անեղանելի բնութիւն և բան հօր,
անսկիզբն և անժամանակդ Աս-
տուած, որ վասն պարտեաց մերոց
անպարտականց պարտաւորեցար, և

Ժամանակաց արագիւղք փակեցար
 ընդ ժամանակաւ . լոյսդ ծայրագոյն
 որ ծրարեցար 'ի խաւարի մարմնոյս ,
 զօրացո 'ի բնութիւն անառնելոյդ
 զհաւար արորմութիւն գիծութեամբ
 քո 'ի, անկա եղիւլոյս : Եւ վասն գի
 մերոյն անմահիդ 'ի հանգէս մահուն
 և հրաշագիտա ներդործութեան քո
 յընթրիան խորհրդոյ 'ի սուրբ վեր
 նասունն , լոյծ յանժմերեքի ասն
 ջանացն և վերածեա որպէս զԱ
 տուած բարերար 'ի լոյսդ մշմնե
 նաւոր : Եւ վասն ձազանացն և աս
 տակին և թքոյն և հարուածի եղե
 րանն , և բազմաթիւ հայհոյութեն
 զոր ընկալար 'ի գորացն և 'ի փարի
 սեցւոցն յազագա տարագրելոյս յա
 նեղաջէն գրախտէն , վերացո 'ի վե
 րային ջանորդոյս զձազանն մահու և
 զամօթ պատկառանաց , զհարուածս
 դաժանասասա , և զապտակ անմահ
 մահուն , զոր միջերեցի իմ անառակ
 վարուքս : Վասն յատենի կալոյն քո
 առաջի պոնտացւոյ Պիղատոսի և
 հարցափորձ քննաւորին , և այսպե
 նելոյն 'ի հերովիւոյ , զհաւար

դատաստանին զպատիժն աներեկ
 աւուրն ցարձ յինէն: Եւ և փո-
 խանակ սրատառելոյ պատմութեանին
 և մերկապարանին լինելոյն՝ զմերկա-
 ցեալս 'ի կենաց լուսոյն ծածկեա
 ատառւածային . ողորմութեամբդ :
 Վասն փշեղէն պատկին և բառնալոյ
 զքնացոն մահու 'ի վերայ կենսաբեր
 ուսոյդ, և վասն տարածման բազ-
 կացդ 'ի վերայ նորա, որով բացաւ
 սրովբէտիակ գունն գրախտին, և
 վասն սևեռման բռնուացն և կնքելոյն
 քո ընդդէմ անաւզաց, և դիտելոյն
 զամենայն հեթանոսս, զտարածեալս
 'ի վերայ հրահոսան բոցոյ գեհնին,
 և զսեռեալս ընդ անմահ մահուն
 աննջանաց, և զկնքեալս մատառեալ
 չարին՝ կորզեա կարող յամենայնի :
 Եւ վասն քնցախին և լեզւոյն որ ար-
 բեր, և տիգախոց կողին, և հրա-
 խառն սուրբ արեանդ և տւանդման
 հոգւոյդ, խոնարհման պարանոցիդ
 'ի վերայ կենսաբեր խաչին, քաղցրա-
 ցո զկամս հօր քո, և զճաշակ դառ-
 նութեան իմոյ 'ի քաղցրութիւն փո-
 խարկեա: Յայտեցո 'ի կաթուածե

սուրբ արեանդ յապառաժեալ հո-
գիս, և պատառեա զգիր պարտուց
տնձիւ տաղանդաց, և արձակեա 'ի
մեռեալ հոգիս վարդապետ Նազարու,
և յերանազան ձայնէ Կապուկին մի-
անմասն կացուցաներ զիս: Մի որո-
շեր զիս յանգամոց քոց, և մի ար-
տաքոյ աշցելութեան քո կացուցա-
ներ զիս ահաւոր և ամենագութ Առ-
տուած: Եւ վասն 'ի կարգ մեռելոյ
անկանիլն, և հզօր թաղմանն, և 'ի
մահիճն ծածկելոյ, և փակելոյ իմա-
նալի վիմիգ վիմով, և կնքելոյ մատա-
նեաւ մարմնեղինի, զկարկառս լեռ-
նատաքաւի վիմօք 'ի խորս անգնդա-
կուլ վիշապին վերաբերեա կեանքդ
աշխարհի: Վասն աստուածահրաշ-
անճառ յարութեան և խրախութե-
նտրեալ քո հօտին, և առակերտելոյ
կանանցն, և վասն համբարձմանն
յաննկատելի կեանս էական լուսոյն,
և զկայակացեալ քրտունս արեան
աշխատութեանց, զոր առաջի ա-
ռաքչիդ քո աղերս մատուցեր սուկս
մերոյ յանցանաց, և զգաճնացեալ
կամս անեղիդ, և զգարձուցեալ ե-

րնսս ահաւորից շրջեցեր 'ի քաղց-
 րութիւն, և ետեւը ահնարեցէլ յա-
 րարածս լի քաղցրութեամբ. արդ
 զայս պմննայն ունիմ առ քեզ բազ-
 մամեղմ բարեխօս. բամբ Արտուրծ ,
 մի թողբար զիս զուր և ժանայն յան-
 բաւ բարութեանցդ , զոր շնորհեցեր
 աշխարհի : Եւ մի անմամբ-հաներ զիս
 վասն-բազում յանցանաց իմոց , քան-
 ղի քեզ կարեցի է պմննայն : Հաշ-
 տեա ընդ իս բարերար , և հաշտեցո
 զհայր քո օրհնեալ , քաղցրացո զա-
 մննազոր սուրբ Հոգիդ , և ծածկեա
 զնախատինս - զաղքալի առաքմնաց
 իմոց : Մի բարձրացուցաներ զչարիս
 իմ քան զանշափ գթութիւն քո . մի
 պահեր ոհոս յաւիտեան , և մի տար
 զգինս արեան քո 'ի ձեռս թշնամւոյն :
 Վայ ինձ , քանզի մեպցի պապքեալ 'ի
 ջրոցդ կենաց ընդ զաղքալի տեսու-
 թեան չկտաց . յերկնաւոր հիասրա-
 շութենէդ զրկեալ գտայ , և ընդ համ-
 բուրից թռչակացեալ թշնամւոյն 'ի
 վայր անկեալ եզէ 'ի դրկաց բարձ-
 րելոցդ : Ընդ ազմարմակ լինելոյս 'ի
 յերկնային կամարացդ զերծայ , և

ընդ պաշտօնաւորաց անտեսեացս 'ի վե-
 րինդ Երուսաղէմէ գերեցայ : Ընդ
 շունս և ընդ պտանիկս գնեցաւ ըզ-
 կեանս իմ, 'ի հայրական տանիցդ զու-
 սափալք փրփփութեան Ազնի հեր-
 քեցայ, և 'ի մեղկութենէ մարդոց ըզ-
 մեզա կենաց գրափափն փակեցի :
 Յակնարկութենէ մահաբեր աշտոյս
 իմ 'ի ջուր : 'ի յափտեմից յառայ
 խառամանց քոց ապրադրեցայ, և
 յընթանալ մտաքս իմ յանցանս՝ զեղս
 խորանայդ երկնից քափակցի : Այս-
 ելուչ և ցանկալի եղև ինձ զան-
 կուած կերպալացեալ հաղթս քան զան-
 ճառ պատկն զոր հիւսեցին մասունք
 հղարիդ : Եւ սիրեցի համարեցայ զու-
 նայնութիւն ունայն մեղասակք աշ-
 խարհիս քան զհրեղինացն պարտե-
 ցութիւն, և հրճուեցի հրճութեամբ
 առժամանակեաց կենացս քան ըզ-
 մշանջենաւոր հաջանաքան երկնից
 արքայիդ : Գեղեցիկ երեւցաւ գեղ
 կորստեան եղկեղացս քան զկերպու-
 րանս այնպիկ, որոց նշոյնն կիցու-
 զարարածս : Եւ վայելուչ 'ի միտս
 իմ նկարեցաւ առժամանակեաց ան

ցուցնա քան զաստուածային փա-
ռայգ արդեառութիւն : Այլ յապե-
ցայ իմով կորսանաւորս , և ոչ ետեւ
հանգիստ ամենեցուն արարչիդ :

Սւ արդ որպէս համարձակեցայց
հառաչել գոչել և պաղատել առ
քեզ անձնուելի բնութիւն և բան
հար . զի թէ զամենայն ծամանակս
իննայ իմոց յերկիր անկեալ փայ-
ցեմ , ոչ ունիմ համարձակութիւն
համբաւեալ զաչս իմ 'ի բարձունս ,
ոչ շարժել զշրթունս , և ոչ կարկա-
ւել առ քեզ գէտս , զի մերթիկ հնո-
ցի յաւիտենից խաւարին ծառայեալ
'ի սոցանէ ծովածաւալ մկծութիւն
անարածեցաւ առաջի բարձրելոյդ , և
չանձարան ամենայն անօրէնութեան
գտայ : Քանիցս անգամ բարձրացու-
ցի զեզիւր իմ 'ի բարձունս , և բանս
ահագնալուրս առ բարձրեալդ խո-
սեցայ : Քանիցս անգամ խռովեցու-
ցի զարարչդ իմ , և 'ի գառնութիւն
ինձ զերկնային զօրսդ գարձուցի :
Քանիցս անգամ յանգճեցայ մտա-
նել 'ի յարկս քո անարժան անձամբ ,
և կամ քանիցս անգամ անգլեհեր կա-

ցի 'ի սրբութեանց քոց անմաքու-
 մաբ . քանիցս անգամ զոգտումս-
 թեամբ քո զանցարարի, և ոչ ետու-
 փառս անուանեմ քում սրբոյ . քո-
 նիցս անգամ նորօրէն յանցանայ
 միտք իմ եղեն գտիչ : Քանիցս ան-
 գամ մտաբերիկ եղէ յայն իրն որ ընդ
 բնութեամբ մարգոյ ոչ բերի, և կամ
 քանիցս անգամ յետս կացի յԱստու-
 ծոյ փրկչեզ իմմէ : Ոչ ձանձրացայ
 'ի չարեաց, և ոչ արարի չղւմիս ի-
 մոյ անօրէնութեա . յամենայն ժամ
 չարահար պտռնիկ, յանցաւոր, ամ-
 բարժշտ, անողորմ, անղեղ, գառ-
 նախորհուրդ, բազիլատեաց, հեղգ-
 ծոյլ, և ամենայն պատրանաց ցան-
 կացող և թշուառութեանց նեղքոյ
 անկեալ : Եւ արդ զիարդ լինիցի ինձ
 փրկութիւն գտանել, որ այսչափ
 դառնացուցի զքեզ, և եղէ կործա-
 նիչ և սատակիչ անձին իմոյ, և յայդ-
 քան մարգասիրութենեզ և յանճառ-
 փառացդ զրկեալ գտայ : Բայց յոյս
 անյուսապի անձին իմոյ քնի անապ-
 ման քո ողորմութիւնդ, որ զայդ-
 քան ահեղ աստուածութիւնդ իջու-

ցեր յայնքան ահեղ խոնարհութիւն
վասն մեղաւորաց, որ և թուք և ապ-
տակ ընկալար. և զոր երկինք երկ-
նից և տիեզերք ամենայն տանել ոչ
կարեն, և բնութիւնք հրեզինացն
ճառել ոչ կարեն, 'ի գերեզման ի-
ջեր:

Արդ վասն զի անբաւ է յիշատակ
իմոյ յանցանացս և մարտափութի:
Վասն այսորիկ զահաւոր և զսոսկալի
անօրէնութիւն քո ունիմ բազմամե-
ղիս բարեխօս, և զկիրս չարչարանաց
քոց Խանիմ ազնրս. առ երկնաւոր և
երկրաւոր բնութիւնս: զի հանդի-
րանից լիցիս և ճար անճարափիս: Եւ
զպաղատանս իւրեանցսանկսիմ արկ-
ցեն առաջի Կաւոր անբութեանդ,
և օթանգան լիցի բարեխօս հոգիդ
սուրբ, և փնամահալ հայրական
տեսչութիւնդ, զի անբարեխանալի
բնութիւն բարձրեքսդ 'ի վերայ իմ
'ի քաղցրութիւն փախեցկեսցի, և
հասնչումն հասցի 'ի սիրտս քաղցր
և բարի անյիշաչար տէրութեանդ,
որ օրհնեալ ես յաւիտենից յառ-
անանս, ամէն:

Եւ արդ, տեղ իմ Բիւրուս, զայն-
քան զարամբիւնդ և զաղարմութիւնդ
մի տկարացուցաներ վասն իմոյ անու-
րէնութեանս, և մի' ի խոցը և ի խոցն
դիւր իմ զաղարմի և խաւարայլին մէ-
տակութեանս անկանիք: Եւ զայն
զեմանայն կապանս Խնդեայց օգու-
տեայ իմոց, և պատառեա զձեռու-
դիր իմոյ յանցանացս: Բազ զյան-
ցանս, քաւեա զանգրէնութիւնս իմ,
և ազարմէա միջցեա եմ' ի մարմնի.
սրբեա զմտս և զհոգիս յանկանայն
ազտե չարեայ: Ճարգ անձարաց և
հնարգ անկանայն անհնացութեանց,
լեր բռնի մկրտարեայ օգուցս, և
արե զաղարմութեան քո. արեզանիս'
մահահարստան զանկայցս, և արժա-
նութեա զմիմի, արտասուց և
հաւաքմանս արմի, արժանաւոր
ապաշխացութեամբ և արիտանք ա-
ւազանաւ. հասանել Բաղսմեան,
և աչալքութեամբ կալ տառիք տա-

կապի ահաւոր բեմից 'ի մեծի և յան-
 եղեկ աւաւրն համառօտի, յորժամ
 հրեշտակապետացն հնչին փողքն, և
 շարժին ամենայն տարր և անտարր
 յերկրպարտութիւն ամենատարր Եր-
 րաբոլմեանց, և գործեալ ապա-
 նին հիմունք անգնդային հաստա-
 տութեանն 'ի յահէ արժիւտապար բա-
 ցոյ փայլատակսն յարմանն երկ,
 նաւարտի կրկնեացն, և 'ի կոյ-
 ծափնաւոր ցոլմանէ շանթից լա-
 բեալ աղեղանցն: յորմէ հրեհեալ
 հալին բնութիւնք եղեղաց: յորժամ
 դաւարին երկինք և հրայրեալ լա-
 ծանին պարունակք վերին հաստա-
 տութեանն: Յորժամ բորբոքեալ
 ծիփն ըրինքն յաւիտենից և ամե-
 նայն զքաղեացս Երմէնք ընդանեալ
 'ի տագնապէ աւաւրն ահապին՝ առ-
 կալի սարատփմանք յահէ ահաւո-
 լիք տագնապէալ տառանին: Յոր-
 ժամ հաւրն յաւիտենից ըստ զընթա-
 արարանոց, և արատքին խաւարին
 բացակայեալ երեկն նամապարհքն:
 Յորժամ բանին աննդրական բերանք
 դրոյն անգնդոց, և ըսյնեն գծովք

զգործելոցն իւրեանց, և առաւանդն
 հրամանաւորնք և տեղք աստուածոց
 խաղան 'ի նստաւ: Եւրոպոս գահնէն
 դաժան մի զմեզ և առանձին և միջոց
 կեպլ արտաւարեամբ ցանկանէ ծը-
 ծել զարիւնս ամբարշտոյն: Եւր-
 ժամ քանակ քրտնիք երկնից և երկին
 բանակք անմահիցն խաւիքս աստուղ
 զգործմանս զինոց' ակն տանկում
 երևման անմահ արքայից: Եւրժամ
 դարբիւնքնանն տէրիւն հնչէ փառ-
 աւ յաւիտեանիցն անշեցեալն' եւնէ ա-
 հա փնայ քայ արիւ ընդ աստի նա-
 րա, և գործեալ զարհուրմամբ համա-
 հաւոյն մարմնեղինացս տեսակք
 ըստ խորացանդիւր կերպի նիւրն ա-
 ռեալ տեսնի: Եւրժամ ամենայն
 ծնունդք Արտանց յարգանքէ երկնի
 վերարկերեալք ըստ ինքնացանդիւր
 մասին երկնակալ ցայանին դարձ
 ամենեցուն և նշանակեալ գրին 'ի
 մարմնա խորեանց շերիքնա բարիքն:
 Եւրժամ քակին անանջրարեալ խա-
 ռանայ վերին աստուածատայ, և բա-
 նին անբաւ գրտնիք և վերանան յոգ-
 նազան քողք երեսայ տհաւորից, և

յանմանոց լուսոց հատանին ճա-
ռագայլմբն, և ցուցանիս անցուցա-
կանս հրեղինացն. ցորմէ այլայլեալ
բնութիւնք վերինդօրութեանցն հա-
շին, և զարհուրեալ երկիւղալի տար-
սափմամբ տաղմառքին յանեղահրաշ-
փութաց. քոյ, Յիր: Յորժամ լուծա-
նին, համարեն բնութիւնք եղելոցս
յիսկապիս ակնադիտութենէ կրթազ-
գեայ վնութեանցք, և դնի անժող-
դատաստանի, և քնարածաի գա-
տաղական իշխանութիւն բանիւթնա-
տաւոց, և ամենայն արարածք ար-
շուցեալ ընդգրկեմ դրանց երկնից ամն
ունեղով երեման յամեցելոյ, վերայ-
ին 'ի վերջնաւ գիշերին: Յորժամ
երկիւս ընդ ամա երկնից՝ ամպախա-
ղաց գաղափեմբ, և դասք սրբոցն
ընթանան ընդ մասը երկնից ար-
քայիդ, և մեղաւորքն հաղին որպէս
մամ 'ի հապր. յերեսաց քոյ: Յոր-
ժամ հասնին առ հինաւորցն յա-
տեանն ահագին, և բաւանին օգիւն
և այրիքն, և բանին քաղութիւնքն
հրեղինացն, և երկիւս իւրաքանչիւր
տակք, և գաղափք և յայանիք հրա-

պարտեցին ամենեկսն առաջի առ,
 կապի բեմից, և գումարեալ պահա-
 ցեալ հիացեալ երկնային և երկրային
 բնութիւնքս կան առաջի : Յորժամ
 ճառապօղակք սուրբ խաչին ցաւ,
 ցեալ պանկ խաչոյ խաւարին ըս-
 տաւրէ, և ի քոյ բառնան ամենայն
 լուսաւորացն ճառապօղակք : Յոր-
 ժամ քննին վարմին իբրեւ ի քով
 երամբ մարտարացն, և յանաջ բե-
 րեալ երեսակին ցորէք խրաբանդիւս
 րացն, և պապանմեալ արմանացեալ
 կարկին բերանք բնութիւն ի պատառ
 խանաստութենէ ամենաբեմից, և
 շարաւ հասոյ դառնութիւն չարեացն
 նշաւակի առաջի ահաւոր ահաւ-
 րեանց, և ամենք այն յաւիտեանից
 և գեհենն անսանկէ կորստակա-
 նայն ընի : Յորժամ անաչառ և սար-
 սափեղէ հասանի ի վերայ նոցա վը-
 ճիւս անմահ մահաւն, և ցարկեալ ա-
 մենայն հրեղմնայն հանգեալն շար-
 ւին վերացաւցեալ զհրամբութ քա-
 լազմա բարկութեան ի վերայ նո-
 ցա և ոչ ասն ընդ երկնեղ բանից :
 զի հասանի ճար վրդաւթեան ամ

պարզապէս . ամբէ խաւարն , և յար-
 ձանքն հրեղին գիւտնյն պատահալ որս
 շարէ զնոսա : Եզրժամ հասաւ ռամի
 դարձան Խհեկայն 'ի սաղմոսոյն ա-
 զնոյն հասանէ մերձ . յերկինս 'ի
 պարզասանաւորանոցինս առաջի դո ,
 և ամենազաւր ամենի դո ոչ ըսէ զհրե-
 ռամի աղաղակին , զի ամեն դո ոչ ըսե-
 անէ , և երեսոյ դո ոչ գտանայ 'ի
 նոսա , այլ միշտ բարի բնութիւնդ 'ի
 քարեալմբան փոխարկի 'ի վերայ որ-
 գայն քարեալմեան , և ուրբմե-
 լմեանք անբաւարարանէ նոցա ըն-
 բանոյ գտանալմեան յայնմ գառ-
 նալին ժաման , և փոխանակ ամեն
 կարգմեան յաւոյ զանկեմիցն ա-
 ւանալ զիրոյ ' քարեալմբան 'ի վերայ
 քարեալմեան պծարնի , և անհրա-
 ժեղա մնանաւ յաւանիկից հոցն
 'ի վերայ նոցա սարանի : Եզրժամ
 կապին ոտքի մեզ ամբին գերեզայն
 անգրեկերկի կայնալմեանաւոր սրտա-
 յիկայնաւ շանկիւցն , և անկանին 'ի
 վին յաւանիկից , այն որ սրտաւոր
 ուղեղալմեան դո խնամին սահմանդ :
 Ուստի յարաւորս բնիւն ընդին

և ճայլեմունքը պատմեանցն համարելով
 նախնապարտի կրօնէն անմիջապէս ան-
 դան 'ի վերայ և սահեալ յայլ ևս
 անգունդս անգնողոց ծանկիւն յորժա-
 նաշարս որդեալի կոհակողն հրա-
 տարան իբր զմիտան կարկնեացոյցա-
 բովոցն անբառութեանց իննսց : Յոր-
 ժամ արտաքսին ասկին վրակին 'ի
 կիզողական հաւր տարականց հան-
 դէք անօրինացն, կնքեալ դրամիք
 մատանիս անկողից հանդիս ևս ի-
 ջեալ իրաւամբքն յանդուռ յան-
 տարան կապարանս դժակացն, այնու-
 քէն յիք պատւել գտանադպին ըն-
 քեղ 'ի բերան անգնարական զլա-
 պացն՝ կարկնեալ և իւրացեալ զբոցն
 աւելնան իւրաքանչիւրոցն արով մե-
 դան քեղ հրախնայն պրգունքն շնորհ-
 կուտեալ զեանոց անձամբքն : Յոր-
 ժամ իսկ հետարի տակնան ինքն
 կենաց աշխարհիւ, և գաղաղմն ա-
 լարանք յաշխարհակնի, և ձկնե-
 ալդարակնի և վարդալուսնի, և
 հանդիս տմենալու արատաւանակնի
 'ի ցմեակարաց շաղկապեմնեացոյցա-
 ւ ընկն յիշատակք մեղադարաց յե-

քեսաց քոյ, և հայրախնամ գթութեամբ ՚ի դիրկս քո գրաւես զայնոսիկ որք տաճարացուցին զանձինս իւրեանց օթեան ազնուածութեւ քո լինել և ըմպել զբաժնակ չարչարանաց քոյ, զնի հարսնաճրան ահեղ, հասանէ ժամանակն Գրում պտսքեալ ցանկային երամբ արդարոցն. զի ըմբռնեալ եղեւ արքայութիւն սրբոցն, և ժամանեաց օրն այն օրհնեալ օրհնելոյդ:

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

- 1 Այլ օրինակ հրանիւմ :
 - 2 Այլ օր . անդադարային :
 - 3 Այլ օր . Տէծ է :
 - 4 Օրինակային անկախաբան :
 - 5 Այլ օր . զարգացողական :
 - 6 Թուղթ անկեալ է յօրինակէն :
-

